

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗ

ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΛΕΞΗ ΧΑΡΙΤΣΗ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΣΩΚΡΑΤΗ ΦΑΜΕΛΛΟΥ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 7 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2018

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Να σας καλωσορίσουμε. Να μου επιτρέψετε να κάνω μια μικρή παρουσίαση αυτών που είναι σήμερα εδώ και έτσι να περάσουμε και αμέσως μετά στις εισηγήσεις μας.

Η σημερινή συνέντευξη Τύπου έχει σαν αντικείμενο την παρουσίαση του εθνικού σχεδίου λυμάτων με προτεραιότητα στους οικισμούς Γ' κατηγορίας. Να χαιρετίσω και να ευχαριστήσω για την παρουσία τους τον Γενικό Γραμματέα Αποβλήτων τον κ. Καπετάνιο, τον Πρόεδρο της Επιτροπής Περιβάλλοντος της ΚΕΔΕ τον κ. Χιονίδη, την Γενική Γραμματέα Περιβάλλοντος την κυρία Μπαριτάκη, την Ειδική Γραμματέα του ΕΣΠΑ και υπεύθυνη για τον ΕΠΕΡΑΑ την κυρία Φωτονιάτα, από γραμματείς δεν ξέρω αυτή τη στιγμή εάν είναι άλλοι, πάντως να ευχαριστήσω και όσους είναι εδώ στο πάνελ.

Προφανώς τον Υπουργό Εσωτερικών τον Πάνο Σκουρλέτη, τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας τον Αλέξη Χαρίτση, τον Πρόεδρο της

ΕΝΠΕ και Περιφερειάρχη Θεσσαλίας τον Κώστα Αγοραστό και τον κ. Μαρινάκη Δήμαρχο Ρεθύμνου και πρόεδρο της ΕΔΕΥΑ. Περιμένουμε τον κ. Πατούλη, ο οποίος θα έρθει, όπως μας έχει ενημερώσει. Αλλά νομίζω ότι μπορούμε να ξεκινήσουμε.

Να δώσω το λόγο στον κ. Σκουρλέτη, ο οποίος θα ξεκινήσει να κάνει την πρώτη παρουσίαση και θα συνεχίσει μετά ο κ. Χαρίσης.

Π. ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ: Χαίρετε. Καλή χρονιά κατ' αρχήν. Μην βλέπετε πάρα πολλούς στο πάνελ, δεν θα είμαστε τόσο φλύαροι όλοι. Απλώς εγώ θα ήθελα να ξεκινήσω κάνοντας κάποιες επισημάνσεις που τις θεωρώ αυτονόητες σε μια τέτοιου είδους συνέντευξη Τύπου η οποία γίνεται επ' αφορμή της υπογραφής αυτής της προγραμματικής σύμβασης ανάμεσα στα Υπουργεία, τους φορείς Αυτοδιοίκησης και την Ένωση ΔΕΥΑ.

Θέλω να κάνω μια επισήμανση την οποία την θεωρώ αναγκαία όταν συζητάμε για τη διαχείριση των λυμάτων. Τα τελευταία χρόνια, επί των ημερών αυτής της κυβέρνησης, έχουν γίνει πάρα πολύ σπουδαία πράγματα συνολικά στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων, είτε στερεών, είτε λυμάτων.

Σας υπενθυμίζω ότι επί των ημερών μας ολοκληρώθηκε ο εθνικός σχεδιασμός, τα περιφερειακά σχέδια. Έχουν υπάρξει νομοσχέδια και νομοθετήματα τα οποία έρχονται να συμπληρώσουν όλο αυτό το παζλ των αναγκαίων μέτρων και διαχείρισης, τομείς για τους οποίους η χώρα μας χαρακτηριζόταν από μια μεγάλη καθυστέρηση σε σχέση με το τι συμβαίνει στην υπόλοιπη Ευρώπη και βρισκόταν σε μια μεγάλη απόσταση με βάση τις ευρωπαϊκές οδηγίες και κατευθύνσεις.

Νομίζω πως έχουμε τρέξει αρκετά. Η απόσταση ακόμη είναι μεγάλη. Και γι' αυτό βρισκόμαστε εδώ για να υπογράψουμε αυτή τη συγκεκριμένη προγραμματική συμφωνία, η οποία όπως ακούσατε στοχεύει στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας. Σκοπός μας είναι να μπορέσουμε να καταγράψουμε τις ανάγκες, να επισημάνουμε τι πρέπει να γίνει, να συντονίσουμε όλες τις δυνάμεις σε κυβερνητικό επίπεδο, αλλά και στο επίπεδο της Αυτοδιοίκησης, παρένθεση, η Αυτοδιοίκηση, οι δήμοι και οι ΔΕΥΑ έχουν την κύρια ευθύνη της διαχείρισης των λυμάτων και εμείς από τη μεριά μας πρέπει να δημιουργήσουμε όλο εκείνο το υποστηρικτικό πλαίσιο και σε επίπεδο μελετών και σε επίπεδο συντονισμού και σε επίπεδο

χρηματοδότησης για να μπορέσουν να γίνουν πράξη τα έργα που θα προκύψουν μέσα από ένα αναγκαίο εθνικό επιχειρησιακό σχεδιασμό, ο οποίος θα στοχεύει ακριβώς στους συγκεκριμένους οικισμούς.

Με αφορμή την παρουσία στο πάνελ του κ. Μαρινάκη, του Προέδρου της Ένωσης των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης, θέλω να θυμίσω ένα σημαντικό νομοθέτημα του Υπουργείου Εσωτερικών το οποίο ήρθε να θωρακίσει τη λειτουργία αυτών των 130 περίπου στον αριθμό δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης, οι οποίες αποδείχτηκαν όλα τα προηγούμενα χρόνια αποτελεσματικά και χρήσιμα εργαλεία.

Μια νομοθετική πρωτοβουλία που πήραμε πέρσι το καλοκαίρι και προέκυψε μέσα από μια πάρα πολύ καλή, θα έλεγα αγαστή και χρήσιμη συνεργασία ανάμεσά μας, έτσι ώστε να θωρακίσουμε αυτές τις επιχειρήσεις οι οποίες εποπτεύουν, υλοποιούν όλα αυτά τα οποία συζητάμε και σήμερα σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό.

Και έχει σημασία να το τονίζουμε αυτό, όχι για να ανταλλάσσουμε φιλοφρονήσεις μεταξύ μας, αλλά διότι αυτές οι επιχειρήσεις έχουν ένα συγκεκριμένο χαρακτήρα. Είναι δημοτικές επιχειρήσεις οι οποίες αποδείχτηκαν, όπως σας έλεγα πριν, εργαλεία τα οποία λειτουργούν, λύνουν κοινωνικές ανάγκες. Αυτός ο χαρακτήρας τους είναι που τις καθιστά θα έλεγα κάτι μοναδικό, βασίζονται στη λογική της ανταποδοτικότητας ανάμεσα στους πολίτες και τους δήμους και θεωρώ ότι με τις αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις που κάναμε το προηγούμενο διάστημα διευκολύνουμε το έργο τους και θα συνεχίσουμε και από εδώ σε αυτή την κατεύθυνση.

Θέλω επίσης να πω ότι και σε αυτό τον τομέα η συνεργασία μας με την ΕΝΠΕ και την ΚΕΔΕ, αποδεικνύεται μια καθοριστική παράμετρος για να μπορούμε να αντιμετωπίζουμε κρίσιμα ζητήματα. Έχει γίνει πια συνείδηση στην κυβέρνηση ότι ανεξάρτητα από την οπτική που ο καθένας αντιμετωπίζει ορισμένα πράγματα, την αντίληψη που μπορεί να έχει για την δική του οπτική, για τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κλπ, για τους πολίτες ανήκουμε όλοι και μας αντιμετωπίζουν όλους, σαν να είμαστε από την ίδια πλευρά.

Άρα δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης, δήμοι, περιφέρειες, υπουργεία, ενώνουν αυτή τη στιγμή τις δυνάμεις τους και στο συγκεκριμένο

τομέα για να μπορέσουμε να καλύψουμε την απόσταση, να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στις ανάγκες, κάτι που είναι επιβεβλημένο για μια σύγχρονη χώρα που σέβεται τους πολίτες, που σέβεται το περιβάλλον και προωθεί μια σύγχρονη αντίληψη διαχείρισης των λυμάτων εν προκειμένω.

Εγώ αυτά ήθελα να πω εισαγωγικά. Τα περισσότερα θα τα πούνε και τα αντίστοιχα υπουργεία, είτε σε σχέση με τα ζητήματα της χρηματοδότησης, είτε σε σχέση με την πολιτική αυτή καθ' εαυτή αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, ο ρόλος του Υπουργείου Εσωτερικών είναι να συντονίζει τους φορείς της Αυτοδιοίκησης, να επιβλέπει την πορεία εφαρμογής των έργων, ακριβώς διότι εφαρμόζονται από εκείνους τους φορείς που είναι στο πεδίο ευθύνης του, πάντοτε βέβαια μέσα από την διακριτότητα και το σεβασμό των διαφορετικών ρόλων. Σας ευχαριστώ.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ευχαριστούμε και εμείς τον Υπουργό Εσωτερικών τον Πάνο Σκουρλέτη. Και να δώσω κατευθείαν το λόγο στον Αλέξη Χαρίτση τον αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας που όπως είπε ήδη ο Υπουργός Εσωτερικών, θα επικεντρωθεί λίγο περισσότερο και στα οικονομικά εργαλεία του κοινού σχεδίου.

Α. ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Καλησπέρα και από εμένα σε όλες και όλους. Να σας ευχαριστήσω για την παρουσία σας στη συνέντευξη Τύπου. Θα ήθελα να ξεκινήσω λέγοντας ότι επειδή βεβαίως η συζήτηση περί ανάπτυξης, περί παραγωγικής ανασυγκρότησης, έχει μπει πλέον στο επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου, ένα ζήτημα το οποίο εμείς θεωρούμε ως Υπουργείο Οικονομίας, αλλά και ως κυβέρνηση συνολικά πάρα πολύ κρίσιμο, είναι το ζήτημα των βασικών τοπικών υποδομών. Ένα ζήτημα το οποίο κατά την άποψή μας και τα προηγούμενα χρόνια υποτιμήθηκε ως προς τη σημασία του σε αυτή την πορεία για την παραγωγική ανασυγκρότηση.

Με αυτή την έννοια η προσπάθεια την οποία κάνουμε στο Υπουργείο Οικονομίας όλο το προηγούμενο διάστημα είναι ακριβώς για την ανακατεύθυνση και δέσμευση πόρων στο βαθμό βεβαίως του εφικτού με τις δυνατότητες που μας δίνουν οι διαθέσιμες χρηματοδοτικές πηγές για την κάλυψη τέτοιων αναγκών.

Ο στόχος τον οποίο έχουμε θέσει για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 είναι η ένταξη στα προγράμματα όλων των βασικών

τοπικών υποδομών, οι οποίες βρίσκονται σε εκκρεμότητα εδώ και χρόνια. Μιλάμε για μικρά και μεσαία έργα σε όλη τη χώρα, έργα ύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης απορριμμάτων βεβαίως, σχολικών υποδομών, έργα τα οποία τα έχουν ανάγκη οι τοπικές κοινωνίες και όπως διαπιστώνουμε και στα περιφερειακά Συνέδρια που συνδιοργανώνουμε με τις Περιφέρειες το τελευταίο διάστημα αποτελούν ζητήματα τα οποία είναι στην κορυφή της προτεραιότητας των τοπικών κοινωνιών.

Για την χρηματοδότηση όλων αυτών των παρεμβάσεων, γιατί βεβαίως καλό είναι να τίθενται πολιτικές προτεραιότητες αλλά πρέπει αυτές να αντανakλώνται και σε χρηματοδοτήσεις, έχουμε προχωρήσει σε μια σημαντική δέσμευση πόρων από τα προγράμματα του ΕΣΠΑ. Το πρόγραμμα του ΥΜΕΠΕΡΑΑ κατά βάση και κατά προτεραιότητα επιχειρούμε να χρηματοδοτήσει τέτοιου τύπου υποδομές.

Πέρα όμως από τους διαθέσιμους πόρους από το ΕΣΠΑ και από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων από την πρώτη στιγμή από το 2015 προχωρήσαμε σε διαδοχικές αυξήσεις του εθνικού σκέλους του ακριβώς για να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στις αυξημένες ανάγκες που προκύπτουν για τέτοιες βασικές υποδομές.

Υπενθυμίζω ότι το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων το παραλάβαμε το 2015 στα 700 εκατομμύρια ευρώ, το 2017 έφτασε στο 1,3 δις και ο προγραμματισμός μας προβλέπει αύξηση ακόμη περισσότερο στο 1,5 δις του χρόνου το 2019. Αυτό ακριβώς θα μας δώσει ακόμη περισσότερες χρηματοδοτικές δυνατότητες για την υλοποίηση τέτοιων έργων.

Ενώ βεβαίως πέρα από τις χρηματοδοτήσεις προχωρούμε και σε ρυθμίσεις, συμπληρωματικά θα έλεγα στην πολύ σημαντική νομοθετική παρέμβαση του Υπουργείου Εσωτερικών για τις ΔΕΥΑ την οποία παρουσίασε πριν από λίγο και ο Υπουργός Εσωτερικών ο Πάνος Σκουρλέτης. Προχωρήσαμε και σε μια σημαντική κατά τη γνώμη μας νομοθετική ρύθμιση βάσει της οποίας η ΔΕΥΑ μπορούν πλέον να χρηματοδοτηθούν έως και 100% από το εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και όχι 30% όπως συνέβαινε μέχρι σήμερα, ακριβώς για να έχουμε μεγαλύτερες δυνατότητες χρηματοδότησης τέτοιων έργων τοπικών υποδομών.

Ενώ παράλληλα κινητοποιούμε και νέους πόρους, υπενθυμίζω ότι αυτό το διάστημα ξεκινάει η λειτουργία ενός πολύ σημαντικού νέου χρηματοδοτικού εργαλείου, του Ταμείου Υποδομών, το οποίο δημιουργήσαμε σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το οποίο θα κινητοποιήσει πόρους άνω του 1 δις ευρώ, μαζί με την ιδιωτική συμμετοχή, σημαντικό μέρος των οποίων θα κατευθυνθεί για την κάλυψη των αναγκών των Δήμων.

Αυτό είναι το συνολικό χρηματοδοτικό πλαίσιο και οι βασικές προτεραιότητες τις οποίες θέτουμε σε σχέση με βασικές τοπικές υποδομές, μικρά και μεσαία έργα σε όλη την Ελλάδα τα οποία τα έχουν ανάγκη οι τοπικές κοινωνίες.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο με αυτή την λογική εντάσσουμε και τις παρεμβάσεις για τη διαχείριση των αστικών λυμάτων. Γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά τις υποχρεώσεις που έχει η χώρα βάσει και των κοινοτικών οδηγιών οι οποίες δεν εκπληρώθηκαν όλα τα προηγούμενα χρόνια, παρατηρήθηκε μια απαράδεκτη κατά τη γνώμη μας ολιγωρία εδώ και δεκαετίες -νομίζω θα τα πει αναλυτικά και ο αρμόδιος Υπουργός Περιβάλλοντος ο Σωκράτης Φάμελλος σε λίγο, δεν θα επεκταθώ σε αυτό- ο στόχος μας λοιπόν είναι να αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα με τη δέσμευση των αναγκαίων πόρων.

Σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση όλων αυτών των παρεμβάσεων το ποσό το οποίο έχουμε δεσμεύσει συνολικά από το ΕΣΠΑ ανέρχεται στα 872 εκατομμύρια ευρώ δημόσια δαπάνη, δηλαδή κοινοτική συμμετοχή και εθνική συνδρομή. Μάλιστα σε αυτό το ποσό –και αυτό κατά τη γνώμη μας είναι και πολιτικά σημαντικό γιατί δείχνει ότι αυτά τα οποία εξαγγέλλουμε ως πολιτικές προτεραιότητες προσπαθούμε, επιχειρούμε στο βαθμό του εφικτού να τα κάνουμε πράξη και με τη δέσμευση των αναγκαίων πόρων- συμπεριλαμβάνονται και 200 εκατομμύρια τα οποία προέρχονται από την ρήτρα αναθεώρησης του ΕΣΠΑ.

Υπενθυμίζω ότι μετά από μια μακρά διαδικασία διαπραγμάτευσης με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καταφέραμε η χώρα να λάβει επιπλέον πόρους από τη ρήτρα αναθεώρησης του ΕΣΠΑ ύψους 1 δις ευρώ. Από αυτά ένα σημαντικό μέρος (200 εκατομμύρια) πολύ σημαντικό ποσοστό αυτών των χρημάτων δεσμεύεται ακριβώς για να καλύψουμε ανάγκες σε έργα αστικών λυμάτων σε όλη τη

χώρα. Μιλάμε βεβαίως για τους οικισμούς Γ προτεραιότητας τους οποίους αναφέρθηκε και πριν ο Υπουργός Εσωτερικών.

Από το συνολικό αυτό ποσό το οποίο έχει μαζευτεί από τις διαφορετικές πηγές έχουμε 610 εκατομμύρια τα οποία έχουν εκχωρηθεί απ' ευθείας στις Περιφέρειες. Οι Περιφέρειες θα διαχειριστούν αυτό το πολύ σημαντικό ποσό, τη μερίδα του λέοντος αν θέλετε του συνολικού προϋπολογισμού, βάσει των περιφερειακών σχεδιασμών διαχείρισης των λυμάτων, ενώ από τη μεριά μας ως Υπουργείο Οικονομίας προχωρήσαμε στην έκδοση ειδικής σχετικής πρόσκλησης με προϋπολογισμό 262 εκατομμύρια ευρώ.

Οι πόροι αυτοί έχουν ήδη ενεργοποιηθεί στο σύνολό τους και έχουν ενταχθεί μάλιστα έργα με προϋπολογισμό που υπερβαίνει τον αρχικό προϋπολογισμό. Βρισκόμαστε σήμερα στα 387 εκατομμύρια ευρώ, με τη χρηματοδότηση αυτή ολοκληρώνονται όλα τα έργα συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων που εκκρεμούσαν από το παρελθόν. Κάποια από αυτά είχαν μείνει και ημιτελή από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

Βεβαίως δεν σταματάμε εδώ γιατί αντιλαμβανόμαστε –κι αυτό είναι ένα μήνυμα το οποίο μας έρχεται και από τους φορείς της Αυτοδιοίκησης και από τις Περιφέρειες και από τους Δήμους- ότι οι ανάγκες είναι ιδιαίτερα αυξημένες ειδικά σε επίπεδο Δήμων, γι' αυτό και πολύ πρόσφατα και με τον Υπουργό Εσωτερικών τον Πάνο Σκουρλέτη, ανακοινώσαμε τη δημιουργία ενός νέου προγράμματος ενός νέου Ταμείου το οποίο θα υλοποιήσουμε σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων το οποίο δίνει τη δυνατότητα στους Δήμους για την υλοποίηση τέτοιου τύπου έργων. Εντάσσονται και τα αστικά λύματα στις κατηγορίες των έργων τα οποία είναι επιλέξιμα από αυτό το νέο πρόγραμμα.

Ένα πρόγραμμα δανειοδότησης των Δήμων όπου ο δανεισμός όμως αυτός θα αποπληρώνεται από το εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Άρα δεν υπάρχει η παραμικρή επιβάρυνση για τους Δήμους, ένα ακόμη χρηματοδοτικό εργαλείο στη διάθεσή τους για την υλοποίηση τέτοιων πολύ σημαντικών έργων.

Ο αρχικός προϋπολογισμός είναι 500 εκατομμύρια ευρώ, αυτό έχουμε συμφωνήσει και με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και με

ορίζοντα σε βάθος πενταετίας να φτάσει τα 2 δις ευρώ, πολύ σημαντική ένεση ρευστότητας για την κάλυψη τέτοιων αναγκών.

Όλα αυτά βεβαίως έρχονται να συντεθούν και να επικοινωνήσουν με το εθνικό περιφερειακό σχέδιο για τα λύματα, θα τα πει αναλυτικά στη συνέχεια ο Σωκράτης Φάμελλος, εγώ θα ήθελα κλείνοντας να πω ότι αυτό το οποίο εμείς έχουμε διαπιστώσει είναι ότι τέτοιου τύπου ζητήματα στα οποία υπάρχουν πάρα πολλοί εμπλεκόμενοι και από το κεντρικό κράτος και από την Αυτοδιοίκηση και τους τοπικούς φορείς απαιτούν συνεργασία όλων.

Νομίζω ότι και η σημερινή συνέντευξη Τύπου στην οποία συμμετέχουν τα συναρμόδια Υπουργεία αλλά και οι φορείς της Αυτοδιοίκησης δείχνει ακριβώς αυτή την ανάγκη συνεργασίας η οποία νομίζω έχει συνεκτιμηθεί και έχει αναγνωριστεί απ' όλους.

Κάνουμε νομίζω μια σημαντική νέα αρχή σε αυτή την προσπάθεια για την υλοποίηση πολύ κρίσιμων έργων υποδομών σε τοπικό επίπεδο που τα έχουν ανάγκη οι τοπικές κοινωνίες, όπως είναι τα έργα των αστικών λυμάτων. Θα είμαστε σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους έτσι ώστε να παρακολουθήσουμε μετά την ένταξη των έργων αυτών στα προγράμματά μας την φάση της υλοποίησης που είναι βεβαίως και η πιο κρίσιμη. Σας ευχαριστώ πολύ.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Υποθέτω ότι μου έκανες πάσα τώρα! Να ευχαριστήσω τον Αλέξη Χαρίτση και να πάρω εγώ το λόγο να σας παρουσιάσω και εκ μέρους του Υπουργείου Περιβάλλοντος το έργο αυτό για το οποίο κληθήκατε σήμερα.

Να ευχαριστήσω εκ των προτέρων όλους όσοι συνυπογράφουν, παρουσιάζουν το έργο αυτό αλλά και το προετοίμασαν. Και πρέπει να πω ότι το προετοίμασε μια ομάδα η οποία δεν ήταν μόνο μέσα στους φορείς μας, είχαμε στήριξη και από ευρωπαϊκές Υπηρεσίες, και από τη DG REGIO και έχουμε αυτή τη στιγμή μια κοινή στόχευση.

Νομίζω ότι αυτό που σήμερα σας δηλώνουμε, είναι ότι έχουμε κάνει μια κοινή ομάδα έργου. Όλοι καθόμαστε πάνω στο τραπέζι αυτό, μια δυνατή συμμαχία για το Εθνικό Σχέδιο Λυμάτων που έχουμε μπροστά μας. Με βάση την Οδηγία 91/271, η χώρα μας είχε υποχρέωση μέχρι το 2005, να

έχει ολοκληρώσει τις απαραίτητες υποδομές, δίκτυο αποχέτευσης και επεξεργασία λυμάτων σε οικισμούς άνω των 2.000 κατοίκων.

Οι οικισμοί αυτοί που ονομάζονται Γ' Προτεραιότητας, είναι 385, ενώ στην τεκμηρίωση που θα λάβετε και στην απομαγνητοφώνηση η οποία γίνεται και θα την πάρετε επίσης, είχαμε 19 Α' Προτεραιότητας και 64 Β' Προτεραιότητας.

Για τις καθυστερήσεις με βάση την Οδηγία 91/271, όσον αφορά την ελλιπή διαχείριση λυμάτων και την ελλιπή ικανοποίηση των υποχρεώσεων της χώρας, ήδη έχουμε τρεις καταδικαστικές αποφάσεις. Η μία αφορά τη Ανατολική Αττική όπου πληρώσαμε εφάπαξ πρόστιμο 10 εκατομμυρίων ευρώ τον Οκτώβριο του '15 και πληρώνουμε 3,64 εκατομμύρια κάθε εξάμηνο και αφορά σε όλες τις περιοχές, Μαρκόπουλο, Νέα Μάκρη, Ραφήνα, Πικέρμι, Κορωπί, Παιανία, Σπάτα, που αποδεικνύει το πόσο κοντά στα κέντρα αποφάσεων και τόσο κοντά στην πρωτεύουσα δε λήφθηκαν ούτε εκεί αποφάσεις και σχεδιασμοί τα προηγούμενα χρόνια.

Το δεύτερο αφορά το Θριάσιο Πεδίο όπου υπάρχει ήδη εισήγηση πολύ υψηλού προστίμου για τη χώρα, που επίκειται ν' ανακοινωθεί και επίσημα, που φτάνει στα 16 εκατομμύρια εφάπαξ και στα 35.000 ευρώ την ημέρα. Και έχουμε ήδη καταδικαστική απόφαση και για Προσοτσάνη, Δοξάτο, Ελευθερούπολη, Βάγια, Γαλάτιστα, από το Σεπτέμβριο του '17.

Η υφιστάμενη κατάσταση, έχει ως εξής: Από το 1994 μέχρι σήμερα υπολογίσαμε ότι το Β' ΚΠΣ έχουν διατεθεί στην επεξεργασία λυμάτων στη χώρα περίπου 2,8 δις ευρώ. Σήμερα από τους 385 οικισμούς Γ' Προτεραιότητας ικανοποιούν τις απαιτήσεις οι 148. Για τους 169, υπάρχουν προγραμματισμένα έργα με διαθέσιμους πόρους και συμβάσεις, είναι αυτά που παρουσίασε ο Αλέξης Χαρίτσης και αφορούν τις τρεις πηγές χρηματοδότησης, τα έργα του ΠΕΠ, τα έργα του ΥΜΕΠΕΡΑΑ και τα έργα των ΠΕΠ από πόρους ΕΤΠΑ, που ανέρχονται σε 916 εκατομμύρια ευρώ.

Για χρηματοδότηση, αλλά ταυτόχρονα και γι' αξιολόγηση και ωρίμανση μελετών, παραμένουν 47 έργα στα οποία και θα επικεντρωθεί η κοινή ομάδα, εκ των οποίων τα 14 έχουν μελέτη, ενώ 21 οικισμοί είτε έχουν εγκατάσταση και δεν έχουμε στοιχεία για τη λειτουργία της, είτε έχουν

εγκατάσταση και δεν έχουν επάρκεια είτε εξοπλισμού είτε δικτύου αποχέτευσης.

Αυτή είναι η κατάσταση όσον αφορά τους οικισμούς. Για ποιο λόγο κάναμε την κοινή ομάδα έργου και αυτή τη συνεργασία που σας παρουσιάζουμε. Πρώτα απ' όλα γιατί πρέπει να βελτιώσουμε τον προγραμματισμό και την αποτελεσματικότητα με συνεργασία όλων των επιπέδων Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Δε θα μπορούσαμε να πιάσουμε αυτούς τους στόχους σε τόσο γρήγορο χρονικό διάστημα. Γιατί χρειάζεται ταυτόχρονα ν' αναβαθμίσουμε και να βελτιώσουμε την ικανότητα όλων των εμπλεκομένων και ιδιαίτερα των υπεύθυνων φορέων της Αυτοδιοίκησης που πρέπει να τα κατασκευάσουν και να τα λειτουργήσουν τα έργα αυτά.

Να βελτιώσουμε τα εργαλεία και τη γνώση των φορέων αυτών και να καλύψουμε τις χρηματοδοτικές ανάγκες. Ήδη ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομίας ανακοίνωσε και την έξτρα χρηματοδότηση που μπορεί και να κατευθυνθεί, έχει τη δυνατότητα να κατευθυνθεί σε αυτό το αίτημα που έχουμε .

Στοχεύουμε παράλληλα στο να ωριμάσουμε έργα και μελέτες και να κατασκευαστούν στα πλαίσια αυτής της προγραμματικής περιόδου, στο να λειτουργήσουν αποτελεσματικά τα νέα έργα αλλά και στο να λειτουργήσουν αποτελεσματικά τα υφιστάμενα έργα, ακόμα και αυτά που ικανοποιούν υποχρεώσεις της χώρας. Γιατί αυτό το οποίο καταλήγουμε, είναι ότι θα χρειαστεί να παραδώσουμε στην Αυτοδιοίκηση και στη διοίκηση της χώρας, ένα σύστημα παρακολούθησης καλής λειτουργίας και reporting, αναφοράς όλων αυτών των μονάδων που ταυτόχρονα θα είναι κι ένα δίκτυο συνεργασίας και βελτίωσης της ικανότητας όλων των φορέων της Αυτοδιοίκησης.

Πώς θα το πετύχουμε: Στο τέλος του Δεκεμβρίου, κυρώθηκαν τ' αναθεωρημένα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής. Μια υποχρέωση της χώρας που καθυστέρωσε 6 χρόνια και αποτελούσε και παράγοντα αιρεσιμότητας για όλους αυτούς τους πόρους που συζητάμε σήμερα και για πολλούς ακόμα ύδρευσης και άρδευσης, περίπου 2, 5 δις κρέμονταν πίσω απ' αυτή την αιρεσιμότητα και την δετή καθυστέρηση.

Τ' ολοκληρώσαμε, παρ' ότι δεν το πίστευαν πολλοί, και με αλλαγές και με τομές ριζοσπαστικές και προοδευτικές και εκεί καταλήχθηκε το πλάνο, οι αριθμοί και τα νούμερα που σας παρουσίασα προηγουμένως. Υπογράψαμε λοιπόν μια προγραμματική σύμβαση την ίδια περίοδο που τελείωνε ο σχεδιασμός, μαζί προφανώς τα συναρμόδια Υπουργεία, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Οικονομίας, η Κεντρική Ένωση Δήμων που αποτελεί και όλους τους διαχειριστές των εκπροσώπων των Διαχειριστών και υπεύθυνων φορέων.

Η Ένωση Περιφερειών που έχει και την επιτελική ευθύνη του ελέγχου περιβάλλοντος αλλά και τα διαχειριστικά οικονομικά εργαλεία των ΠΕΠ που χρηματοδοτούν στην πλειοψηφία τους τα έργα, και η ένωση των ΔΕΥΑ, που αποτελούν στην κυριολεξία τους λειτουργούς και κατασκευαστές των έργων αυτών, βέβαια όχι για όλους τους Δήμους αλλά για την πλειοψηφία των Δήμων.

Και ταυτόχρονα και τους τεχνογνώστες, τους ανθρώπους που και πολιτικά και επιστημονικά έχουν αναδείξει ότι οι τεχνογνωσίες μας είναι πολύτιμες. Όλοι εμείς θ' αποτελέσουμε την Επιτροπή Καθοδήγησης, την κοινή Επιτροπή αυτής της προγραμματικής σύμβασης, περίληψη της οποίας θα σας δοθεί επίσης.

Η Επιτροπή Καθοδήγησης σήμερα θα συνεδριάσει για πρώτη φορά, η κοινή Επιτροπή είναι το σωστό, και θα εγκρίνει τον κανονισμό λειτουργίας της που είναι ήδη έτοιμος. Αμέσως μετά, θα συζητήσει για τον προγραμματισμό του Επιχειρησιακού Σχεδίου. Το οποίο είναι ως εξής: Έχει χρηματοδοτηθεί από τη DG REGIO της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μια μελέτη που αποτελεί το εθνικό για τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά σχέδια, το οποίο θα παραδοθεί στην κοινή Επιτροπή σε 10-15 μέρες.

Αμέσως μετά, η Ειδική Γραμματεία Υδάτων θ' αξιολογήσει τα σχέδια αυτά και θα γίνουν περιφερειακές διαδικασίες διαβούλευσης για την οριστικοποίησή τους. Θα πάμε δηλαδή σε όλες τις Περιφέρειες με όλους τους συνεργάτες, θα παρουσιάσουμε το σχέδιο Προτεραιοτήτων και θα έρθουμε στην κοινή Επιτροπή μετά να το εγκρίνουμε και να είναι θεσμικό. Άρα θα έχουμε 13 θεσμικά επιχειρησιακά σχέδια.

Δίπλα και μαζί με την κοινή Επιτροπή, υπάρχει μια Τεχνική Γραμματεία που έχει ήδη συγκροτηθεί κατά τα πρότυπα της Ομάδας Διοίκησης Έργου, με Κοινή Υπουργική Απόφαση που υπάρχουν στελέχη μέσα, από τη ΜΟΔ, από τον ΥΜΕΠΕΡΑΑ και από την Ειδική Υπηρεσία του ΕΣΠΑ.

Αυτά τα στελέχη που αυτή τη στιγμή είναι 8 με το συντονιστή τους, θ' αναλάβουν από μια Περιφέρεια ο καθένας τουλάχιστον και θ' αναλάβουν τη υποστήριξη των φορέων για την ωρίμανση μελετών, την ένταξη, τη χρηματοδότηση την παρακολούθηση και την καλή λειτουργία και την όλη Διοίκηση του έργου.

Έχουμε προβλέψει δε να υπάρχουν και τεχνικές προγραμματικές συμβάσεις ώστε δικαιούχοι, φορείς της Αυτοδιοίκησης που χρειάζονται στήριξη από άλλους φορείς της Αυτοδιοίκησης ή από άλλους φορείς κατασκευής και Διεύθυνσης Έργων να την έχουμε. Υπάρχουν ήδη και τα πρότυπα πάνω στα οποία θα δουλέψουμε.

Ο σκοπός είναι η προγραμματική περίοδος την οποία διανύουμε, η περίοδος δηλαδή 2014-2020 να ολοκληρωθεί με την ολοκλήρωση των έργων, με την απαραίτητη παράταση που έχει τουλάχιστον στο επίπεδο της υλοποίησης κάθε προγραμματική περίοδος.

Και βέβαια πρέπει να σας πω ότι ταυτόχρονα έχει ήδη συμφωνηθεί να υπάρχει μελέτη για τις προτεραιότητες των οικισμών Δ' Προτεραιότητας που είναι οικισμοί κάτω των 2.000 κατοίκων, που θα έχουν προτεραιότητα σε περιοχές ευαίσθητων οικοσυστημάτων και σε περιοχές που έχουν ειδικό ενδιαφέρον, είτε θαλάσσιων υδάτων είτε παράκτιων υδάτων είτε τουριστικού ενδιαφέροντος.

Ο στόχος μας και κλείνω μ' αυτό, δεν είναι μόνο να γλιτώσει η χώρα τα πρόστιμα. Ξέρουμε ότι θα μετρηθούν τα πρόστιμα, και θέλουμε τα πρόστιμα να μην τα πληρώνουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να τα επενδύουμε σε έργα που χρειάζονται στην κοινωνία μας. Συμβάλλουμε όλοι μαζί σε μια συμμαχία για τη δημόσια υγεία και την ποιότητα ζωής που είναι απαραίτητο στοιχείο των οικισμών, κάτι που έπρεπε να έχει λυθεί εδώ και πολλές δεκαετίες στην Ελλάδα διότι δε νοείται το 2018 να συζητάμε ακόμα για δίκτυο αποχέτευσης σε οικισμούς 2 και 5 και 8 χιλιάδων κατοίκων.

Όμως ταυτόχρονα εξυπηρετούμε την ποιότητα των υδροφορέων και άρα την ποιότητα του πόσιμου νερού, την ποιότητα των θαλασσίων οικοσυστημάτων και άρα των θαλασσίων υδάτων και του τουρισμού μας και βέβαια προφανώς, τις προστατευόμενες περιοχές και όλα τα οικοσυστήματα που ολοκληρώθηκε η κύρωση όλων των περιοχών αυτών πρόσφατα και αύριο ψηφίζεται και ο νόμος ο οποίος θα καλύπτει όλο το σύστημα διοικητικής και διαχείρισης φυσικού περιβάλλοντος.

Νομίζω ότι αποτελούν κοινό τόπο όλα αυτά, δυστυχώς δε γίνονται, εμείς τώρα εξασφαλίζουμε και στο διοικητικό επίπεδο, και στο επίπεδο της σύμβασης και της στελέχωσης ότι υπάρχουν τα εργαλεία και τα τεχνικά και τα οικονομικά και η πολιτική συμφωνία πάνω απ' όλα που εξαφανίζεται με την υλοποίηση αυτού τους σχεδίου. Αυτά εκ μέρους μου.

Επειδή ο κ. Πατούλης έτσι κι αλλιώς θα μπαίνει σιγά-σιγά θα του δώσω και τα στοιχεία του υπομνήματος, ας μιλήσει ο κ. Αγοραστής που έχει και τα συμπληρωματικά χρηματοδοτικά εργαλεία.

Ο κ. Αγοραστής.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Υπουργέ μου, εάν η εμπιστοσύνη στον άνθρωπο είναι φιλελευθερισμός, τότε ας χαρακτηρισθώ φιλελεύθερος. Αν όμως η αγάπη προς τον άνθρωπο και η ευαισθησία και στήριξη των αδυνάμων είναι αριστερά, τότε ας χαρακτηριστώ και αριστερός.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Νομίζω και μόνο γι' αυτό πρέπει να στηριχθεί ο κ. Αγοραστής.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Η συμφωνία αυτή είναι ένα μεγάλο βήμα για να μπορέσουν να ολοκληρωθούν όλα τα έργα που έχει ανάγκη η χώρα. Και σας το λέω μετά λόγου γνώσεως διότι εμείς στην Περιφέρεια Θεσσαλίας θα καλύψουμε και έχουμε καλύψει όλες, έχουμε εντάξει όλους τους οικισμούς γ' προτεραιότητας. Είναι 57 εκατομμύρια 600 χιλιάδες και ήδη πολλοί διαγωνισμοί είναι σε εξέλιξη.

Αλλά είναι σημαντικό να εστιάσω σε δυο πράγματα. Πρώτον, να λειτουργούν. Υπάρχουν διαδικασίες λειτουργίας των βιολογικών καθαρισμών υπάρχουν οικισμοί που έχουν βιολογικούς καθαρισμούς. Πρέπει να λειτουργούν οι βιολογικοί καθαρισμοί για να φτάσουν στο τελικό αποτέλεσμα που είναι η προστασία του περιβάλλοντος.

Το δεύτερο είναι ότι πρέπει να κερδίσουμε το μέλλον. Και πώς θα κερδίσουμε το μέλλον; Κερδίζοντας χρήματα. Πώς θα κερδίσουμε τα χρήματα; Αν κάνουμε πιο γρήγορα την διαδικασία δημοπράτησης των έργων. Είναι πολύ βαρύ το σύστημα, πολύ γραφειοκρατικό. Κάθε μέρα βαραίνει και περισσότερο, με αποτέλεσμα να χάνουμε. Θα μου πείτε γιατί χάνουμε;

Πρώτον και κύριο χάνουμε γιατί είναι μια εποχή μεγάλων εκπτώσεων. Όπου με λίγα μπορούμε να κάνουμε πολλά. Μπορούμε να κερδίσουμε χρήματα ούτως ώστε να μην μας χρειαστούν περισσότερα χρήματα από δανειοδότηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων που δεν είναι τζάμπα τα χρήματα, πρέπει να τα επιστρέψει το κράτος κάποια στιγμή.

Άρα εάν βελτιώσουμε την ταχύτητα θα κερδίσουμε στα τρία έργα τουλάχιστον ένα. Αν και θα σας έλεγα ένα προς ένα, γιατί οι εκπτώσεις σήμερα είναι από 50% και πάνω, χωρίς να μειώνεται η ποιότητα του έργου, γιατί οι προδιαγραφές κατασκευής του έργου είναι ίδιες, αλλά είναι η εποχή των εκπτώσεων.

Άρα πρέπει να τρέξουμε γρήγορα. Και πρέπει να τρέξουμε γρήγορα και στις διαδικασίες των μελετών και να βάλουμε τις υπηρεσίες και τις λειτουργίες του κράτους να συνεργαστούν καλύτερα, να λειτουργήσουν γρηγορότερα. Η καθυστέρηση είναι προς ζημία όλων. Δεν ωφελεί κανέναν. Όλους τους βλάπτει. Και εδώ δεν θέλουμε να πάμε σε μια κατάσταση χαμένη χωρίς λύση, ή χαμένη με λύση. Θέλουμε να πάμε κερδισμένοι και με λύση.

Και οπωσδήποτε το θέμα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, σωστό είναι για να καλυφθούν και εδώ πρέπει να καλυφθούν, γιατί τα ΠΕΠ τα περιφερειακά έχουν βγάλει τα προγράμματά τους, έχουν ενταχθεί, αλλά ίσως να μην έχουν ενταχθεί όλα, ανάλογα με τις ανάγκες που έχει η κάθε περιφέρεια, να μην έχουν ενταχθεί όλα τα έργα.

Άρα να μην υπάρχει η αγωνία και να μην υπάρχει μια αίσθηση συγκρουσιολαγνείας και μετάθεσης ευθυνών απειλητικής εταιρότητας, δεν φταίω εγώ, φταίει κάποιος άλλος που δεν εντάχθηκε. Άρα τη στιγμή που υπάρχει αυτή η δυνατότητα μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, νομίζω ότι μπορούν να ενταχθούν όλες οι περιοχές γ' προτεραιότητας. Σας λέω στη Θεσσαλία τις έχουμε εντάξει όλες και θα προχωρήσουμε.

Βέβαια υπάρχει δ' προτεραιότητα. Έχουν ενταχθεί κάποιες, αλλά υπάρχουν πολύ περισσότερες. Που είναι τα νησιά, κάποια νησιά και είναι και οι ευαίσθητες περιοχές στις παραλιακές περιοχές. Εκεί πέρα χρειάζεται μια συνεργασία ούτως ώστε να ενταχθούν κάποια έργα άμεσα.

Και δεν ξέρω εδώ πέρα είναι ο Γενικός Γραμματέας της ΕΓΥ που κάνει το σχέδιο, πρέπει να δει ξανά τον πίνακα, διότι έχει δημιουργήσει κάποια προβλήματα. 2.000 είναι το ισοδύναμο και δεν είναι βάση απογραφής. Το ισοδύναμο σημαίνει ισοδύναμο, είναι πληθυσμός και ανάλογα με τι φιλοξενεί σε περιοχές με δωμάτια, αν είναι παραλιακός κοκ.

Και υπάρχουν κάποιες περιοχές σε όλη την Ελλάδα που υπήρχαν μεταπτώσεις, ενώ ήταν γ' κατηγορίας βρέθηκαν να είναι δ' ξαφνικά με το νέο πίνακα. Και αυτοί οι άνθρωποι έχουν πάθει βέρτικο, ενώ προσπαθούσαν, νομίζανε ότι είναι γ' γιατί κακώς δεν ενημερώθηκαν, αν και τους έχουν σταλεί οι πίνακες σε όλους, μπορεί κάποιος να το θεώρησαν και να μην το διάβασαν και δεν κάνανε προτάσεις και μείνανε απ' έξω από το δ' νομίζοντας ότι είναι γ', φτάσανε να κάνουνε στο γ' και δεν μπορούσαν να ενταχθούν γιατί ήταν δ'. Εκεί πέρα πρέπει να το ξαναδεί εάν υπάρχει κάποιο πρόβλημα με το ισοδύναμο, γιατί έχουμε περιπτώσεις σε όλη την Ελλάδα.

Μπαίνω σε τεχνικά ζητήματα γιατί το περιβάλλον τεχνικά αντιμετωπίζεται και πρέπει να καταλάβουμε ότι η πραγματικότητα διαφέρει. Και εξηγούμαι. Ο σχεδιασμός και η στρατηγική είναι καλή, αλλά είδατε ότι κατά καιρούς πολλοί φορείς ανακοινώνουν μεγάλη απώλεια της πραγματικότητας, του αποτελέσματος από το στρατηγικό σχεδιασμό. Γι' αυτό και μπαίνουμε σε τεχνικά ζητήματα για να μην έχουμε αυτή την πραγματικότητα που διαφέρει.

Θέλουμε να ταυτίσουμε το σχεδιασμό το στρατηγικό με το αποτέλεσμα. Για να το ταυτίσουμε και να πάμε γρήγορα χρειάζεται και ταχύτατη αλλαγή στον τρόπο, στη γραφειοκρατία των δημοπρατήσεων των έργων. Δεν λέμε να μην γίνονται δημοπρατήσεις, δεν λέμε να μην γίνονται ηλεκτρονικές, αλλά λέμε να πάμε γρήγορα. Γρήγορα σημαίνει γρήγορα και οι αποκεντρωμένες διοικήσεις να ξέρουν να βγάζουν γρήγορα τις εγκρίσεις σε ένα τυπικό νομικό έλεγχο των αποφάσεων των Οικονομικών Επιτροπών ή των Περιφερειακών, ή Δημοτικών Συμβουλίων, ή των Οικονομικών Επιτροπών των Δημοτικών Συμβουλίων. Δεν μπορούν να κάνουν δυο και

τρεις μήνες για μια απλή δημοπράτηση και να ξεκινάει ένα έργο και να μπαίνει ο εργολάβος μετά από ένα χρόνο.

Αυτό σημαίνει ότι χάνουμε θέσεις εργασίας, σημαίνει ότι χάνουμε χρήμα από την πραγματική οικονομία, σημαίνει ότι χάνει η εθνική οικονομία και χάνουμε όλοι μας. Και σας το λέω ως Περιφέρεια Θεσσαλίας εμείς είμαστε η πιο πράσινη περιφέρεια. Δεν έχουμε καν διαχείριση απορριμμάτων. Αλλά το βλέπω ως πρόεδρος της Ένωσης Περιφερειών. Δεν έχουμε πρόβλημα ούτε πρόστιμα να πέσουν, ούτε τίποτε, διότι έχουμε εξασφαλίσει τους ΧΥΤΑ μας για τα επόμενα 10 χρόνια και πάμε σταδιακά με ένα καλό σχέδιο που έχουμε κάνει για ΧΥΤΥ. Δεν έχουμε πρόβλημα και στη διαχείριση υγρών αποβλήτων γιατί θα το καλύψουμε της γ' κατηγορίας τους οικισμούς.

Αλλά πρέπει να καταλάβουν ότι εδώ πρέπει να δουλέψουν με σοβαρότητα και υπευθυνότητα και σεβασμό απέναντι στην προσπάθεια που γίνεται της χώρας. Και όχι επειδή βρέθηκαν εκεί τυχαία να ταλαιπωρούν όλους τους άλλους.

Δεν είναι αυτό. Ο κόσμος τους έστειλε εκεί πέρα, η κοινωνία τους ένταξε εκεί πέρα για να μπορέσουν να βοηθήσουν την κοινωνία. Να μην γίνονται αυτές οι καταστάσεις και μετά θα φταίει ο Δήμαρχος, φταίει ο Υπουργός, φταίει ο Περιφερειάρχης, φταίει ο Γενικός Γραμματέας, φταίει όλοι. Ξεκάθαρα τα πράγματα.

Καλή συνέχεια, καλή δύναμη, καλή συνεργασία γιατί με συνεργασία, συνέργεια έχουμε και δημιουργικό αποτέλεσμα. Ξέρουμε να συνεργαζόμαστε, ενώνουμε τις δυνάμεις για να κερδίσουμε το μέλλον της χώρας μας και των περιοχών μας. Σας ευχαριστώ.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ευχαριστώ και εγώ τον κ. Αγοραστό, τον Πρόεδρο της ΕΝΠΕ και να δώσω το λόγο στον Γιώργο Πατούλη τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Νομίζω ότι κατ' αρχήν ειπώθηκαν αρκετά. Αυτό όμως που έχει μεγάλη σημασία και πρέπει να εξάρουμε ιδιαίτερα τη σημερινή μας συνάντηση σε ένα κοινό τραπέζι στην κοινή γνώμη, είναι η συνεργασία της κεντρικής κυβέρνησης με την Αυτοδιοίκηση σε ζητήματα που χρόνια προφανώς θα έπρεπε να είχαν λυθεί. Εσείς το είπατε για τα πρόστιμα και έτσι είναι και που επιβάλλεται σε όλους μας αφ' ενός μεν από συγκεκριμένο νόμο,

το είπατε, οδηγία 91/271 του ΕΟΚ, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αλλά εγώ θα έλεγα πρέπει να παραδεχτούμε ότι αυτό κατ' ουσίαν μας το επιβάλλει η ίδια η τοπική κοινωνία. Οι ίδιες οι ανάγκες των μικρών οικισμών της ελληνικής περιφέρειας και ιδίως των απομακρυσμένων ορεινών νησιωτικών περιοχών που και αυτοί έχουν φωνή, απλώς δεν ακούγεται πολύ δυνατά.

Το ζήτημα αυτό δεν είναι ζήτημα μιας απλής δικής μας αρμοδιότητας, είναι θέμα δημόσιας υγείας, πολιτισμού, περιβάλλοντος, επιπτώσεις του τουριστικού μας προϊόντος που κι αυτό σχετίζεται με την οικονομία και με την ανάπτυξη της χώρας, στις οικονομικές δραστηριότητες του κάθε οικισμού που σήμερα εν έτει 2018 δεν διαθέτουν ακόμα μια από τις στοιχειώδεις υποδομές αυτής της διαχείρισης των υγρών αποβλήτων.

Και πρέπει προφανώς να μην νιώθουμε καλά όλοι μας, θα έλεγα σαν πολίτες της χώρας και όχι σαν αξιώματα, όταν η κατάσταση αυτή που παρουσιάζεται στη χώρα μας, σε αυτό τον τομέα, σε ένα μεγάλο τμήμα θυμίζει τριτοκοσμικές καταστάσεις.

Στην Ελλάδα η κατηγορία, το είπα νομίζω ο κ. Χαρίσης, των οικισμών με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων εκτιμάται ότι αντιστοιχεί περίπου στα 2,5 εκατομμύρια κατοίκους που δεν είναι μικρό το ποσοστό του πληθυσμού αυτού.

Για τις επιπτώσεις αυτές δεν είναι θεσμικά απαιτητή η κατασκευή δικτύων αποχέτευσης αλλά η εφαρμογή κατάλληλων συστημάτων διαχείρισης αλλά και επεξεργασίας των λυμάτων. Η ευελιξία αυτή ειδικότερα ως προς την προσφερόμενη δυνατότητα αποφυγής κατασκευής εκτεταμένων και δυσανάλογα δαπανηρών θα έλεγα σε τέτοιες καταστάσεις δικτύων αποχέτευσης, δίνει τη δυνατότητα για την εφαρμογή προφανώς ρεαλιστικών επιλογών, που βασίζονται σε αποκεντρωμένα συστήματα επεξεργασίας και εν γένει διαχείρισης των λυμάτων.

Η διαχείριση προφανώς των αστικών λυμάτων κ. Γενικέ, σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν αποχετευτικά δίκτυα αποκτά διαρκώς αυξανόμενη σημασία λόγω των προβλημάτων ρύπανσης των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων. Μεγαλύτερο είναι το πρόβλημα προφανώς σε νησιωτικούς και παραδοσιακούς οικισμούς κάθε χρόνο, το ξέρουμε όσοι

επισκεπτόμαστε μέσα από αυτό που αντιμετωπίζουμε και συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό αντίστοιχα τουριστών Ελλήνων ή και ξένων.

Άρα την παρουσία της Ελλάδας την οποία θα πρέπει ως κεφάλαιο να το αναδείξουμε, αντιμετωπίζει προβλήματα τα οποία είναι αισθητά και στους τουρίστες τους Έλληνες και τους ξένους. Άρα στο εθνικό μας προϊόν. Όμως η τουριστική οικιστική ανάπτυξη που συντελέστηκε τα τελευταία χρόνια με γρήγορους ρυθμούς έχει και συνέπεια να υποβαθμίζεται συστηματικά το περιβάλλον μας.

Οι οικισμοί όφειλαν να έχουν ολοκληρώσει την απαιτούμενη σε κάθε περίπτωση υποδομή συλλογής επεξεργασίας και διάθεσης των λυμάτων αυτών. Σε κάθε περίπτωση εγώ θεωρώ ότι οι Αποκεντρωμένοι Δήμοι μας απαρτίζονται από προϊόν διάσπαρτες Κοινότητες γεγονός το οποίο μας οδηγεί να εξετάσουμε την λύση της Αποκεντρωμένης διαχείρισης των υγρών αποβλήτων χωρίς όμως να αποκλείουμε και τη συγκεντρωτική διαχείριση που εφαρμόζεται μέχρι σήμερα σε κεντρικά συστήματα με τεχνικά εφικτά και οικονομικά επίπεδα.

Σύμφωνα με αρκετές μελέτες, πολλές μικρές μονάδες κατασκευασμένες στα όρια ενός ή μιας ομάδας οικισμών μπορούν να εξυπηρετήσουν μια μεγαλύτερη γεωγραφική περιοχή. Η Αποκεντρωμένη διαχείριση αστικών υγρών αποβλήτων αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι της διαχείρισης λυμάτων της χώρας μας.

Σαν Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας θέτουμε και θέταμε κ. Υπουργοί τις προϋποθέσεις για την επιτυχία του σχεδίου αυτού, που θα μπορούσε επιγραμματικά να πει ως εξής: πρώτα τη δέσμευση για άμεση αντιμετώπιση θεσμικών ή διοικητικών εμποδίων -το είπε και ο κ. Αγοραστός- που ακυρώνουν έργα περιβάλλοντος. Είναι κάτι που το έχουμε ξανασυζητήσει κ. Υπουργέ Εσωτερικών κ. Σκουρλέτη στο ζήτημα των μελετών.

Δεν μπορεί να υπάρχει τόσο μεγάλη δυσκολία να το έχουμε κάνει εφικτό, μάλλον να το έχουμε προτείνει στην εκτελεστική εξουσία, αναφέρομαι στο αρμόδιο Υπουργείο που δεν είναι εδώ κοντά μας, αλλά αυτό να δημιουργεί δυσανάλογη δυνατότητα του να σπεύσουμε ταχέως στο προϊόν το οποίο πρέπει να αποκτήσουμε.

Δεύτερον την άμεση ενεργοποίηση των σχετικών προκλήσεων για την ένταξη των έργων αυτών από τα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα και τρίτον την πρωτοποίηση διαδικασιών ωρίμανσης και υλοποίησης των έργων, κάτι που είπε ο κ. Φάμελλος ότι υπάρχουν τέτοια πρότυπα τα οποία μπορούμε άμεσα να ακολουθήσουμε.

Αν δώσουμε μεθοδολογικά και τεχνικά εργαλεία στους φορείς υλοποίησης μπορούμε να μειώσουμε το κόστος ωρίμανσης, τη διαχείριση κάθε έργου αλλά και το χρόνο ολοκλήρωσης. Επίσης θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε κύριοι Υπουργοί τη δημιουργία ενός help desk για την άμεση επίλυση θεμάτων θεσμικών και τεχνικών –και το λέμε ως πρόταση- που θα παρουσιάζονται στους φορείς υλοποίησης, δηλαδή οποιοδήποτε πρόβλημα στην υλοποίησή του να μπορεί να λύνεται μέσα από μια ομάδα που έχουμε κοινό στόχο: το να δημιουργήσουμε τη δυνατότητα σε όλα τα μήκη και πλάτη της χώρας.

Και πέμπτον την τεχνική βοήθεια και υποστήριξη των μικρών κυρίως Δήμων ορεινών και νησιωτικών για την ωρίμανση και υλοποίηση των έργων κάτι που είπε πάλι ο κ. Φάμελλος και πιστεύω ότι είναι και στις προθέσεις του κ. Σκουρλέτη με την έννοια ότι το έχουμε συζητήσει και άλλες φορές σε άλλες συναντήσεις.

Είναι γνωστό ότι κυρίως οι Δήμοι οι μικροί υστερούν και σε προσωπικό αλλά και σε διαχειριστική ικανότητα. Είναι ένα ζήτημα που πρέπει να το αντιμετωπίσουμε στο σύνολο της χώρας, κ. Χιονίδη το έχουμε συζητήσει αλλεπάλληλες φορές στο δικό μας Συμβούλιο και να αναπαράγουμε από εδώ το μοντέλο των πολλών ταχυτήτων.

Με αυτές τις σκέψεις αλλά και τη κατάθεση της αγωνίας των Δήμων και δη των μικρών Δήμων των ορεινών και όπως είπα και πριν των νησιωτικών Δήμων και των οικισμών που υστερούν σε υποδομές διαχείρισης οικισμών, λυμάτων που θέτουμε όλες μας τις δυνατότητες στους εργατές μας, την τεχνογνωσία των φορέων αλλά και τη ΕΔΕΥΑ που θεωρώ ότι έχει τη δυνατότητα να βοηθήσει σημαντικά και τη θεσμική μας παρέμβαση όπου και όποτε χρειαστεί, γιατί δεν υπάρχει άλλος δρόμος πέρα της συνεργασίας, της σύνθεσης, της δυνατότητας μέσα από την ενότητα να διαχειριστούμε αποτελεσματικά με οριστικές λύσεις τα χρονίζοντα προβλήματα σε κάθε γωνιά της χώρας μας.

Με αυτές τις σκέψεις τελειώνω με αυτό που άρχισα, θεωρώ όπως ακριβώς υπογράψαμε πριν λίγες εβδομάδες στο Υπουργείο Εσωτερικών προγραμματική η οποία σχετίζεται για τη διευκόλυνση του πολίτη, θεωρώ θετικό ότι και σήμερα κατ' ουσία βάζουμε μια συνευθύνη μέσα από κάποιες υπογραφές, οι οποίες στόχο έχουν το εθνικό μας προϊόν που σχετίζεται με τη δημόσια υγεία, αλλά κυρίως με τον τουρισμό μας. Ευχαριστώ.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ τον Γιώργο Πατούλη και να δώσω τον λόγο σε έναν άλλον Γιώργο, τον Γιώργη Μαρινάκη τον Πρόεδρο της Ένωσης ΔΕΥΑ και Δήμαρχο Ρεθύμνου και που πρέπει να σας πω ότι ήδη με την Ένωση των ΔΕΥΑ έχουμε ξεκινήσει κοινούς βηματισμούς. Έχουμε πάει μαζί και σε εκθέσεις του εξωτερικού για να βελτιώσουμε τη δεξιότητα όλων των φορέων και του περιβάλλοντος της Διοίκησης, αλλά και των δημοτικών επιχειρήσεων.

Γ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ Υπουργέ μου, καλημέρα σε όλους. Θέλω να πω το ότι είμαστε εδώ οφείλεται σε μια νομοθετική πρωτοβουλία που είχατε το καλοκαίρι όπου δόθηκε η δυνατότητα με αλλαγή του άρθρου 100 του 3852 να μπορούν πλέον οι ΔΕΥΑ να συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις. Μέχρι τώρα υπήρχε ο παραλογισμός οι ΔΕΥΑ να έχουν διαχειριστεί πάνω από 11 δις σε έργα ύδρευσης – αποχέτευσης και δεν είχαμε καμία θεσμική δυνατότητα παρέμβασης στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση κεντρικών επιλογών.

Αυτή είναι δεδομένη η ικανοποίησή μου και οι ευχαριστίες μου σε εσάς κ. Υπουργέ και στον κ. Σκουρλέτη και στον κ. Φάμελλο διότι αντιληφθήκατε μαζί με την D. Regio τη σημασία που έχει η συμμετοχή μας σε αυτό τον σχεδιασμό και εμείς σας διαβεβαιώνουμε ότι θα κάνουμε το καλύτερο δυνατό και πάντα στα πλαίσια μιας ειλικρινούς και καλοπροαίρετης συνεργασίας που έχουμε αναπτύξει τα τελευταία χρόνια. Θα συνεχίσουμε έτσι για να συμβάλλουμε και να υπηρετήσουμε ένα κοινό σκοπό που είναι το περιβάλλον.

Είναι γεγονός ότι έχουμε μείνει πάρα πολύ πίσω, όπως επίσης είναι γεγονός ότι αντί να είμαστε τα άλογα που τραβούν το άρμα, γινόμαστε τελικά το κάρο που το τραβούν τα άλογα και τα άλογα λέγοντα «πρόστιμα» από ό,τι ακούσατε. Έχουμε μείνει πολύ πίσω και αυτό το πράγμα θα προσπαθήσουμε με στοχευμένες ενέργειες να το ανατρέψουμε.

Είναι πολύ σημαντικό ότι η πολιτική ηγεσία τριών Υπουργείων αντιλήφθηκαν ότι πρέπει να βγούμε επιθετικά. Δεν μπορούμε να μένουμε απλοί διαχειριστές και να μη δούμε το θέμα με μια προοπτική. Σήμερα έχουμε το μεγάλο ζήτημα των οικισμών Γ τάξης αλλά και το πρόβλημα 5.000 οικισμών που είναι Δ τάξης έρχεται σε λίγο και εκείνο θα χτυπάει τη δική μας πόρτα για να μην πω ότι ήδη ζωτικοί χώροι της ελληνικής επικράτειας κυριολεκτικά μολύνονται με τη λειτουργία άθλιων συνθηκών στη διαχείριση των υγρών και στερεών αποβλήτων.

Εκείνο το οποίο είναι πολύ σημαντικό και αυτό θέλω εγώ να επισημάνω είναι ότι δεν φτιάξαμε μια προγραμματική για να δηλώσουμε την καλή μας διάθεση. Στην ουσία δημιουργήσαμε μια ομάδα εργασίας, η οποία ομάδα εργασίας θα μιλάει συγκεκριμένα, θα εξατομικεύσει τις περιοχές που πρέπει να παρέμβουμε, θα δημιουργήσουμε τα εργαλεία και θα δώσουμε τις βοήθειες εκεί που χρειάζεται και είναι πολύ σημαντικό, ότι μαζί μας με την Αυτοδιοίκηση δηλαδή που είμαστε οι κατ' εξοχήν χειριστές αυτών των προβλημάτων και έχουμε και μια άμεση γνώση των ζητημάτων που προκύπτουν, θα είναι μαζί μας και οι Υπουργοί οι οποίοι θα είναι κι εκείνοι υπεύθυνοι να τηρήσουμε από κοινού τα ίδια χρονοδιαγράμματα.

Έτσι λοιπόν, όποιες ανάγκες νομοθετικής παρέμβασης ή και χρηματοδοτικής ενίσχυσης προκύψουν, θα είναι οι ίδιοι κοινωνοί των θεμάτων και συμμετοχοί σ' αυτό το πρόβλημα. Αυτό το θεωρούμε πάρα πολύ σημαντικό γιατί στην Ελλάδα χάνουμε πάντα πολύ χρόνο μέχρι να πείσουμε το συνομιλητή μας, για την αναγκαιότητα μιας πρωτοβουλίας.

Τώρα αυτό δε χρειάζεται να γίνει. Αφού θα συλλειτουργούμε και θεωρώ ότι η ποιότητα των προσώπων που συμμετέχουν και από την πλευρά της Αυτοδιοίκησης αλλά και από την κεντρική κυβέρνηση είναι τέτοια που εξασφαλίζουν αυτή τη καλή διάθεση, έχω τη βεβαιότητα ότι πρέπει να είμαστε αισιόδοξοι.

Θέλω επίσης να πω με πολύ μεγάλη ικανοποίηση ότι για τους οικισμούς Γ' τάξης, ήμαστε υποχρεωμένοι να κάνουμε ό,τι θα κάνουμε. Για τους άλλους οικισμούς που είναι εκτός αν θέλετε της οπτικής βολής των προστίμων, είναι πολύ σημαντική η πρωτοβουλία του Υπουργείου Εσωτερικών όπου μετά από μια πολύ σοβαρή συνεργασία που είχαμε, αντιλήφθηκε ο Υπουργός τη σημασία να δημιουργηθεί ένα τέτοιο

χρηματοδοτικό εργαλείο, ώστε να τροφοδοτήσουμε την ενδοχώρα χωρίς να μπορούμε να επικαλούμαστε εκεί την ανταποδοτικότητα.

Εδώ θα πω ότι υπάρχει μια ευνοϊκή μεροληψία υπέρ της επικράτειας της ενδοχώρας. Γιατί οι άνθρωποι αυτοί θα υποδεχθούν έργα εκατομμυρίων, θα λύσουν τα σημαντικά τους προβλήματα πάνω στη διαχείριση των αποβλήτων χωρίς να χρεωθούν το παραμικρό. Αυτή η κουβέντα ξεκίνησε από την αδυναμία που είχαν οι ΔΕΥΑ να πάρουν δάνεια από το Ταμείο Παρακαταθηκών, γιατί δεν το επιτρέπει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, είναι μια μεγάλη συζήτηση, μην την ανοίξω τώρα.

Όμως εδώ είχαμε μια επιθετική υπέρβαση από πλευράς των Υπουργών, αυτού του προβλήματος. Αντί για δανείου, φτάσαμε στην ουσία στη δωρεάν επιδότηση αυτών των περιοχών με σοβαρά έργα και νομίζω ότι είναι θέμα ημερών να εξαγγελθούν αυτά τα προγράμματα. Θα αφορούν στην ουσία έργα μικρά, μέχρι 2 εκατομμύρια ευρώ, τα οποία στην ουσία θα διοχετευθούν στην ενδοχώρα που τα έχει τόσο μεγάλη ανάγκη.

Μ' αυτές λοιπόν τις σκέψεις κι επειδή είμαι ο τελευταίος, δε θέλω να σας κουράσω άλλο, θέλω να ευχαριστήσω ειλικρινά για τη μέχρι τώρα συνεργασία που είχαμε. Είμαι βέβαιος ότι η Τεχνική Βοήθεια που θα πάρουμε από την Τεχνική Επιτροπή θα είναι πολύ σημαντική, όπως κι εσείς να είστε βέβαιοι ότι τα στελέχη των ΔΕΥΑ που μέχρι τώρα έχουν αποδείξει ότι είναι υψηλού επιπέδου και σ' επίπεδο προγραμματισμού αλλά και υλοποίησης, θα είναι θετικοί συμπαραστάτες σε κάθε καλό που θα γίνεται.

Δυστυχώς κ. Υπουργέ και το ξέρετε πολύ καλά εσείς μια που είστε παιδί των ΔΕΥΑ, όπου υπάρχουν προβλήματα, υπάρχουν εκεί που δεν είχαμε ΔΕΥΑ στην Ελλάδα. Και η ΔΕΥΑ αυτή τη στιγμή καλύπτουν το σύνολο του ελληνικού πληθυσμού, εκτός του μητροπολιτικού κέντρου των Αθηνών και Θεσσαλονίκης, έναν πληθυσμό περίπου 5,5 εκατομμυρίων. Άρα το μισό πληθυσμό τον καλύπτουμε εμείς.

Τα λιγότερα προβλήματα τα έχουν οι ΔΕΥΑ. Όσα προβλήματα προέκυψαν, προέκυψαν λόγω του "Καλλικράτη" που ενσωματώθηκαν περιοχές της ενδοχώρας, που είναι κυριολεκτικά αχαρτογράφητες. Και αυτό είναι πολύ σημαντικό και νομίζω ότι και μόνο η παρουσία μας εδώ και η επιθυμία σας να είμαστε κι εμείς συμμετοχοί σ' αυτήν εδώ την κοινή

προσπάθεια υποδηλώνει και αποδεικνύει την εκτίμηση που τρέφετε στο έργο που κάνει όχι ο Πρόεδρος, αλλά τα στελέχη μας σε όλη την Ελλάδα. Ευχαριστώ πολύ.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Να ευχαριστήσουμε κι εμείς τον κ. Βερεμάκη όπως και όλους τους συμμετέχοντες. Να δώσω γρήγορα το λόγο σ' εσάς για ερωτήσεις.

Γ. ΤΣΙΑΜΠΑΣ – ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ («ΣΙΩΠΗ ΤΗΣ ΦΩΚΙΔΑΣ »): Είμαι από τη Φωκίδα, εκδότης της εφημερίδας «Σιωπή της Φωκίδας» με παγκόσμια κυκλοφορία.

Θέλω πρώτα να πω ν' αναφερθώ κι εγώ σε κάτι που αναφέρθηκε ο κ. Αγοραστός για τη χρονοκαυστέρηση στην εκτέλεση των έργων για τα λύματα. Δεν είναι μονάχα ο χρόνος που χάνουμε κ. Υπουργέ, δεν είναι τυχαίο ότι οι Αρχαίοι Έλληνες, έλεγαν «φείδου χρόνου». Ο χρόνος είναι χρήμα και η Ελλάδα πιστεύω ότι είναι η πρώτη χώρα στην Ευρώπη σε σπατάλη χρόνου. Άρα η κρίση η οικονομική οφείλεται και στη σπατάλη του χρόνου που γίνεται στην Ελλάδα. Αυτό είναι το ένα.

Και το δεύτερο, που θέλω να πω: Κατάγομαι από τη Φωκίδα που είναι η λίμνη του Μόρνου. Κύριε Υπουργέ το ξέρετε ότι τα λύματα των οικισμών που είναι γύρω από τη λίμνη του Μόρνου πέφτουν ατόφια μέσα στη λίμνη εδώ και 30-40 χρόνια; Πέρα από το γεγονός ότι η περιοχή δεν παίρνει ούτε ένα ευρώ ανταπόδοση. Οι ερωτήσεις μου βγαίνουν από τις τοποθετήσεις μου. Σας ευχαριστώ πολύ.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Να το απαντήσω: Η κοινή Επιτροπή αυτή έχει συγκροτηθεί για να λύσουμε τα θέματα χρόνου και να δώσουμε τα τεχνικά εργαλεία στους φορείς υλοποίησης για να μην έχουμε κανένα πρόβλημα καθυστερήσεων και διοικητικών εμπλοκών και όσον αφορά την ευρύτερη περιοχή του Λιδορικίου αλλά και των γειτονικών φυλακών, έχουμε ειδική ομάδα έργου και θ' ανακοινώσουμε άμεσα λύση και για το ζήτημα αυτό στο Λιδορίκι.

Γ. ΛΙΑΛΙΟΣ («ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»): Δυο πράγματα: Πρώτον, σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα, βλέπουμε ότι τα πράγματα είναι κάπως πιεσμένα. Το 20 δεν είναι και τόσο μακριά και όλοι ξέρουμε πόσον καιρό παίρνουν τα έργα αποχέτευσης στην κατασκευή.

Θέλω να μου πείτε πώς σκέφτεστε να πετύχετε αυτές τις ημερομηνίες, με ποιον τρόπο γιατί τα έργα είναι πολλά. Άκουσα και τον κ.

Πατούλη νωρίτερα να λέει για έργα χωρίς αποχετευτικά δίκτυα. Θέλω λίγο να μας το εξηγήσετε όλο αυτό πώς θα γίνει.

Το δεύτερο που θέλω να ρωτήσω είναι τον κ. Σκουρλέτη, αν πρόκειται να καταλογισθούν στους Δήμους τα ευρωπρόστιμα για τα λύματα και κατ' επέκταση για τις χωματερές, τα οποία όπως ξέρετε, ήδη έχει προηγηθεί η προεργασία σ' αυτό.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Για το πρώτο, νομίζω ότι ήμουν ξεκάθαρος στην εισαγωγή και το παρουσιάσαμε όλοι από την ίδια μεριά. Για τους 169 οικισμούς που ήδη εκτελούνται έργα, είναι σαφέστατο ότι θα ολοκληρωθούν σ' αυτή την πραγματικά περίοδο και ίσως και πολύ συντομότερα, από το τέλος το τυπικό του 2020, δηλαδή θα υλοποιηθούν πριν το 2020 ενώ για τα υπόλοιπα 47, τα οποία έχουμε εντοπίσει ότι έχουν ωρίμανση, έχουμε βάλει στόχο μαζί με την όποια καθυστέρηση έργων αυτής της προγραμματικής περιόδου, άρα τα 2-3 χρόνια που κλείνει κάθε πρόγραμμα, μέχρι το 2023 δηλαδή, να έχει ολοκληρωθεί και στα υπόλοιπα 47.

Για τους 21 οικισμούς που έχουμε προβλήματα λειτουργίας ή έλλειψης δεδομένων σε υφιστάμενες μονάδες, το χρονοδιάγραμμα είναι το 2020. Ο προϋπολογισμός ο διαθέσιμος ή ο αναγκαίος ανακοινώθηκε από τον Αναπληρωτή Υπουργό ότι ήδη έχει εντοπισθεί και δημιουργηθεί μια δεξαμενή από την ανακατανομή του ΕΣΠΑ, τουλάχιστον 200 εκατομμυρίων απ' ό,τι άκουσα επιπλέον των αρχικών, άρα δεν έχουμε σ' αυτό το επίπεδο θέμα χρηματοδοτικής επάρκειας και γι' αυτό είμαστε όλοι μαζί, για να μη χάσουμε το χρόνο μας, το χρόνο της χώρας μας εννοώ, τον ωφέλιμο χρόνο της πατρίδας μας.

Π. ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ: Να σας κάνω ένα γενικό σχόλιο γύρω από το θέμα των προστίμων. Οι αρμοδιότητες κι οι ευθύνες του καθενός δεν είναι για να μένουν στα χαρτιά, αλλά κάποια στιγμή να το εννοούμε κι ο καθένας ν' αναλαμβάνει τις ευθύνες του με βάση το πλαίσιο που ισχύει.

Βέβαια εδώ πέρα έχουμε την περίπτωση σαν το σκύλο που κυνηγάει την ουρά του. Δηλαδή ένας Δήμος ο οποίος αντικειμενικά δε μπορεί ν' αντεπεξέλθει σε όλα αυτά τα οποία υποχρεούται να κάνει, ή δεν έχει την οικονομική δυνατότητα, αν του βάλεις το πρόστιμο μετά θα πρέπει να τον στηρίξεις επειδή θα έχει πέσει έξω και να τον βάλεις στο Παρατηρητήριο. Και

θα κληθεί δηλαδή ο κρατικός προϋπολογισμός να στηρίξει αυτό το Δήμο ο οποίος δε θα μπορεί.

Τί θέλω να πω μ' αυτό: Κρατήστε και την πρώτη επισήμανση και τη δεύτερη. Σημασία έχει να κερδίσουμε χρόνο να καλύψουμε το κενό και να λύσουμε προβλήματα. Αυτό είναι αυτή τη στιγμή το πνεύμα που χαρακτηρίζει τη δράση μας και τις πρωτοβουλίες μας σε όλο αυτό το πλέγμα της διαχείρισης λυμάτων, αποβλήτων κτλ. Άρα προσπαθούμε κάποια στιγμή να φτάσουμε σ' εκείνο το σημείο, απέχουμε ακόμα, όπου ο καθένας θ' αναλαμβάνει τις ευθύνες του και τις συνέπειές τους.

Δε νομίζω ότι βρισκόμαστε σ' αυτή τη στιγμή. Άρα δεν ξέρω πόσο σας καλύπτει αυτή η απάντηση, αλλά θεωρώ ότι είναι μια πραγματική απάντηση χωρίς υπεκφυγές που αναδεικνύει όλες τις πλευρές του ζητήματος. Άρα και πρόστιμα μπορούν να πέσουν και πρόστιμα θα κληθούμε να δούμε πώς θ' αντιμετωπίσουμε συνολικά. Σημασία έχει να δώσουμε οριστικές απαντήσεις στα ζητήματα.

A. ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Μια κουβέντα πάνω στην ερώτηση του κ. Λιάλιου. Προφανώς το ζήτημα του χρόνου είναι πάρα πολύ κρίσιμο, όταν μιλάμε για την προγραμματική περίοδο μιλάμε για την προγραμματική περίοδο n+3, μιλάμε για την προγραμματική περίοδο μέχρι το 2023, αλλά επειδή ακριβώς αντιλαμβανόμαστε ότι τα έργα αυτά έχουν κι έναν επείγοντα χαρακτήρα ακριβώς λόγω των προβλημάτων που κουβαλάμε από το παρελθόν, υπενθυμίζω ότι η σχετική πρόσκληση την οποία εκδώσαμε από το ΥΜΕΠΕΡΑΑ είναι μία από τις πρώτες προσκλήσεις οι οποίες εκδόθηκαν από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ήδη από τις 7/3/2016 και όπως είπα και στην εισήγησή μου οι διαθέσιμοι πόροι, αυτοί έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως. Άρα έχει κλείσει το κομμάτι της χρηματοδότησης, περνάμε στη φάση της υλοποίησης. Αντίστοιχη εξ όσων γνωρίζω είναι η εικόνα και στις περισσότερες περιφέρειες από τα ΠΕΠ. Μίλησε και ο Πρόεδρος και Περιφερειάρχης Θεσσαλίας πριν για την Περιφέρειά του, αλλά η εικόνα είναι παρεμφερής και στις περισσότερες Περιφέρειες.

Άρα ως προς το κομμάτι της έκδοσης των σχετικών προσκλήσεων, της δέσμευσης των σχετικών πόρων, της ενεργοποίησης των προγραμμάτων, έχει ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία, βεβαίως τώρα προχωράμε στην εκτέλεση αυτών των έργων και βεβαίως και η Διυπουργική

Επιτροπή στην οποία συμμετέχουν και όλοι οι αρμόδιοι φορείς θα έχει αυτό ακριβώς το χαρακτήρα της παρακολούθησης της υλοποίησης για να εντοπιστούν και να αντιμετωπιστούν τα όποια προβλήματα.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ο κ. Πατούλης έχει το λόγο.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Εγώ θα ήθελα να πω επ' αφορμής και αυτής της ερώτησης και αυτά που ακούστηκαν, ότι αν ήμασταν χαρούμενοι και ευχαριστημένοι στη χώρα δεν θα παίρναμε ούτε πρόστιμα από τη διαχείριση των απορριμμάτων, ούτε των λυμάτων και δεν ξέρω πόσες χώρες παίρνουν πρόστιμα, ή πόσοι δήμοι της Ευρώπης παίρνουν. Εμείς παίρνουμε σίγουρα.

Θεωρώ ότι αυτή η συνάντηση και γι' αυτό εξήρα τη δυνατότητα της συνεργασίας, είναι ότι κάτι μέχρι τώρα δεν γινόταν σωστά. Και δεν γινόταν σωστά και κρούω και το καμπανάκι και για άλλη μια φορά αγαπητέ κ. Χαρίτση και το ξέρει και ο κ. Σκουρλέτης, το θέμα της διαχείρισης των μελετών και του χρόνου που χρειάζονται αυτές.

Δηλαδή είναι σχετικό με το νόμο Σπίρτζη, να το πω έτσι πιο καθαρά. Εάν δεν αλλάξουν πράγματα, δυο πράγματα πρέπει να γίνουν. Ή ο κ. Σκουρλέτης να βρει τρόπο να προσλάβουμε κόσμο που δεν είναι εύκολο σε ένα δήμο ώστε να κάνει γρήγορα μελέτες και να μπορέσει να κάνει γρήγορες διαδικασίες εφόσον πληρώνει και τον αφορούν, ή όπως το είπε ο κ. Σκουρλέτης πάλι με το σκύλο κυνηγάει ο σκύλος την ουρά του. Δηλαδή θα έρθουν πάλι τα πρόστιμα. Ο Δήμος δεν θα μπορεί να πληρώσει. Δεν φταίει όμως ο Δήμος γιατί δεν του δίνουν τα εργαλεία για να κάνει το αυτονόητο και τελικά καταλήγουμε στη διαδικασία του για άλλη μια φορά η χώρα μας να εκτίθεται αντί να κάνει πρόληψη, να κάνει καταστολή της υπόθεσης.

Νομίζω ότι εδώ τουλάχιστον, εγώ είμαι πεπεισμένος σε αυτό, αυτά που ακούστηκαν και οι τρόποι με τους οποίους γίνεται η διαδικασία, είναι ότι είμαστε πιο ώριμοι όλοι - να βάλουμε και τον πληθυντικό ευγενείας όλοι μας – να κάνουμε ένα καλύτερο βήμα από αυτό που γινόταν μέχρι σήμερα στη χώρα μας. Και γι' αυτό εξήρα αυτή την πρωτοβουλία.

Ξέρω ότι ήθελε να πει ο Πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος κ. Φάμελλε, εσείς ο κ. Σάββας Χιονίδης, ήθελε να πει μια κουβέντα επειδή κάτι θέλει να προσθέσει. Είναι ο Δήμαρχος Κατερίνης.

Σ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ: Κύριοι Υπουργοί, Γενικοί Γραμματείς και συνάδελφοι στην Αυτοδιοίκηση, πραγματικά αυτή η εικόνα που συναντούμε σήμερα σε αυτό το πάνελ, αποτελεί ένα δείγμα αισιοδοξίας για το αύριο της διοίκησης στην Ελλάδα και της οικονομικής ανάπτυξης.

Και είναι πολύ σημαντικό που σε αυτή τη συγκέντρωση σπάζει το φοβικό σύνδρομο της κεντρικής εξουσίας απέναντι στην Αυτοδιοίκηση. Κάτι το οποίο δεν ήταν καθόλου χρήσιμο όταν οι συνέργειες έχουν αποδειχθεί εν τοις πράγμασι ότι έχουμε τον ίδιο στόχο και βαδίζουμε στην ίδια λογική.

Θα ήθελα να εκφράσω την τεράστια χαρά μου, αλλά και την αισιοδοξία μου ότι αυτές οι λογικές θα πρέπει να επικρατήσουν και στη συνέχεια γιατί δεν έχουμε να μοιράσουμε τίποτα.

Και βεβαίως είμαι επίσης πολύ χαρούμενος για την τεράστια πρωτοβουλία που πήρε το Υπουργείο του Αναπληρωτή κ. Χαρίτση και ο κ. Σκουρλέτης κυρίως, ώστε να χρησιμοποιήσουμε επιτέλους το τεράστιο εργαλείο της CIB ώστε να έχουμε με ελάχιστο επιτόκιο χρήματα, ουσιαστικά είναι μια τεράστια επιδότηση. Είναι επιδοτούμενα προγράμματα πέρα του ΕΣΠΑ. Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Η τρίτη παρατήρηση που ήθελα να κάνω είναι ότι χαίρομαι γιατί η κεντρική κυβέρνηση πια γνωρίζει τι σημαίνει ΕΔΕΥΑ γιατί πολλοί υπουργοί δεν ξέρανε τι είναι αυτό. Για πες μου στο αυτί, μου το είπε εμένα προσωπικά κάποιος.

Οι ΕΔΕΥΑ κάνουν πάρα πολύ καλή δουλειά και χαίρομαι που σήμερα αναγνωρίζεται από όλους μας ότι οι ΕΔΕΥΑ κάνουν πάρα πολύ καλή δουλειά. Ερωτήματα λοιπόν. Με βάση αυτή τη βασική αρχή του σήμερα κ. Υπουργέ, κ. Σκουρλέτη, κύριοι Υπουργοί, υπάρχει η πρόθεση συνέχειας αυτών των συνεργειών με την Αυτοδιοίκηση β' και α' βαθμού που αποτελούν μια τεράστια εγγύηση γιατί αποδεδειγμένα μέχρι σήμερα δουλέψαμε ώστε να έχουμε αποτελέσματα απορρόφησης;

Το δεύτερο ερώτημα είναι θα συνεχιστεί κ. Υπουργέ Αναπληρωτή, κ. Υπουργέ κ. Σκουρλέτη, ο δικός μας Υπουργός κ. Φάμελλε, αυτή η λογική ώστε να αξιοποιήσουμε ακόμη περισσότερα λεφτά μέσω κεντρικών γραμμών, διότι αλλιώς κανένας δήμος δεν μπορεί από μόνος του να κάνει ένα πρότζεκτ 50 εκατομμυρίων, ή εάν υπάρχει η δυνατότητα να

δώσετε την ευκαιρία μεταξύ κάποιων δήμων ώστε να συμπληρώσουν το ποσό των 50 εκατομμυρίων;

Ή αλλιώς, είναι διπλό το ερώτημα, εάν υπάρχει η πρόθεση αυτή η εξαιρετική καλή πρακτική που ξεκινήσατε, αν μπορεί με την ίδια λογική να υπάρχουν και σε άλλα προγράμματα και στο περιβάλλον, αλλά όχι μόνο εκεί, ώστε να μπορέσουμε να εκταμιεύσουμε λεφτά τα οποία το ... Παντού και στην τράπεζα είναι τόσο τεράστιο και εμείς δεν έχουμε τρόπους να τα απορροφήσουμε. Είναι μια πολύ καλή πρακτική την οποία χειροκροτούμε κύριοι υπουργοί.

Και ένα τρίτο και τελευταίο ερώτημα. Υπάρχει περίπτωση αφού βλέπουμε ότι όπως είπατε οι ΕΔΕΥΑ λειτούργησαν εξαιρετικά, οι ΕΔΕΥΑ απορρόφησαν προγράμματα, θα μπορούσαν οι ΕΔΕΥΑ να αποτελέσουν και ένα όχημα στη διαχείριση του φυσικού αερίου, ή των στερεών αποβλήτων; Ευχαριστώ πάρα πολύ.

A. ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Δυο κουβέντες για τα ζητήματα που έβαλε ο Δήμαρχος. Κατ' αρχάς, το είπα και εγώ στην εισήγησή μου νομίζω, η συμφωνία την οποία έχουμε κάνει με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είναι ότι ακριβώς επειδή τα έργα αυτά θα μπουν σε μια διαδικασία ιεράρχησης και αξιολόγησης από την ίδια την τράπεζα, ξεκινάμε με ένα αρχικό προϋπολογισμό 500 εκατομμυρίων ευρώ, ο οποίος θα διευρύνεται εάν και εφόσον υπάρχουν αντίστοιχες ώριμες προτάσεις από τους φορείς προς ένταξη και υλοποίηση από το συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Η λογική μας είναι, θα μου επιτρέψετε να το πω αυτό, αντίστροφη σε σχέση με το παρελθόν. Δεν πάμε σε μια λογική να δώσουμε πόρους και από εκεί και πέρα Κύριος είδε πώς αυτοί θα αξιοποιηθούν. Ώριμες προτάσεις χρειαζόμαστε και το πρόγραμμα αυτό θα διευρυνθεί για να καλύψει τις ανάγκες που θα προκύψουν από αυτές τις προτάσεις. Γι' αυτό είπα σε βάθος 5ετίας ο σχεδιασμός είναι να φτάσουμε στα 2 δισεκατομμύρια ευρώ από το συγκεκριμένο πρόγραμμα με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Από εκεί και πέρα επειδή ακριβώς οι ανάγκες γνωρίζουμε ότι είναι πολλές και ποικίλες, και σε διαφορετικές εννοώ κατηγορίες παρεμβάσεων και έργων, δεν περιοριζόμαστε μόνο σε αυτό.

Τώρα δεν ήθελα και εγώ στην αρχή να μακρηγορήσω, γι' αυτό δεν τα παρουσίασα πολύ αναλυτικά, τα έχουμε πει και σε άλλες ευκαιρίες, αλλά να πω μια κουβέντα ακόμα, για το Ταμείο Υποδομών για το οποίο αναφέρθηκα και πριν, εκεί έχουμε τη δυνατότητα παρεμβάσεων και χρηματοδοτήσεων που οι δήμοι είναι οι κατ' εξοχήν φορείς αξιοποίησης αυτού του νέου εργαλείου, για παρεμφερείς παρεμβάσεις που έχουν να κάνουν για παράδειγμα με τα ζητήματα ενεργειακής εξοικονόμησης, που είναι επίσης ένας τομέας στον οποίο υπάρχουν πολύ μεγάλες δυνατότητες, για να το πω όσο πιο ευγενικά μπορώ, βελτίωσης του διαθέσιμου κτιριακού αποθέματος, κυρίως σε δημόσια και δημοτικά κτίρια. Δεν μιλάω για τα νοικοκυριά, για τις κατοικίες, μιλάω για δημόσια και δημοτικά κτίρια.

Άρα εκεί έχουμε ένα ακόμη εργαλείο στο οποίο διατίθενται πόροι από τη συνεργασία την οποία έχουμε συμβάλει και εμείς από τη μεριά του ΕΣΠΑ και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με δικούς της πόρους και μάλιστα και με πόρους του σχεδίου Γιούνκερ, ακριβώς για να καλύψουμε ανάγκες και σε αυτό το πεδίο.

Υπάρχουν θέλω να πω και κλείνω με αυτό, διαφορετικά χρηματοδοτικά εργαλεία για να καλύψουν διαφορετικές ανάγκες. Αυτή είναι η λογική. Το μήνυμα το οποίο εγώ θα ήθελα να στείλω είναι ότι το ζητούμενο για την αξιοποίηση αυτών των διαθέσιμων εργαλείων είναι να έχουμε προτάσεις οι οποίες είναι ολοκληρωμένες, είναι ώριμες, μπορούν να υλοποιηθούν σε ένα χρονικό ορίζοντα ο οποίος θα είναι λογικός και ρεαλιστικός και όχι στο απώτερο μέλλον. Αυτή είναι η λογική την οποία προσπαθούμε να υλοποιήσουμε όλες αυτές τις χρηματοδοτήσεις και από τη συνεργασία που έχουμε μέχρι τώρα και με τους φορείς της Αυτοδιοίκησης, νομίζω ότι όλοι κινούμαστε στο ίδιο μήκος κύματος.

Π. ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ: Να προσθέσω κάτι ως επίλογο στα όσα πολύ σωστά και συμπυκνωμένα ανέπτυξε ο συνάδελφος ο κ. Χαρίσης.

Ουσιαστικά η λογική του ερωτήματός σας απαντιέται από τη σημερινή έμπρακτη πρωτοβουλία δράσης στο συγκεκριμένο ζήτημα, αλλά και σε όλα τα υπόλοιπα, διότι ως αντίληψη κοινή υπάρχει και σε μια σειρά άλλα έργα τα οποία θέλουμε να βάλουμε μπρος και έχουν μεταφραστεί σε αυτό το συγκεκριμένο εργαλείο των 500 εκατομμυρίων για το 2018 που μπορεί να φτάσει μέχρι τα 2 δις στο βάθος της πενταετίας και παράλληλα του άλλου

μικρότερου που είναι αποκλειστικά από εθνικούς πόρους των 240 εκατομμυρίων που είναι για το 2018, του Υπουργείου Εσωτερικών, αυτά κάνουν έναν κουβά αγαπητέ Δήμαρχε, 740 εκατομμύρια που θέλουμε να έχουμε μελέτες για να πετύχουμε τη μέξιμουμ αξιοποίηση για το 2018.

Αυτό δεν έχει συμβεί στην Αυτοδιοίκηση και ιδιαίτερα στον Α' βαθμό τα τελευταία χρόνια, από το 2010 τουλάχιστον. Άρα λοιπόν να βρούμε όλους τους ευέλικτους τρόπους να ξεπεράσουμε προβλήματα διαδικασιών, να δούμε τί θα κάνουμε μέσα από συνέργειες για ν' αξιοποιήσουμε Μηχανικούς που μπορεί να μας λείπουν. Ίσως υπάρχουν, απ' ό,τι γνωρίζω, διατάξεις στο νομοσχέδιο που θα καταθέσει ο κ. Σπίρτζης, όπου μιλάει για τη δυνατότητα οριζόντιων και κάθετων πια προγραμματικών συμβάσεων ανάμεσα σε φορείς του Δημοσίου και Δήμους.

Έχουμε συζητήσει από το προηγούμενο καλοκαίρι, θεωρώ ότι αυτή η διάταξη είναι έτοιμη. Κάναμε και κάτι άλλο στις ΔΕΥΑ. Εδώ πέρα όχι στα λόγια, τις ενισχύουμε και με ανθρώπινο δυναμικό, 786 αυτή τη στιγμή από το διαγωνισμό που είναι σ' εξέλιξη μέσω ΑΣΕΠ προορίζονται για να καλύψουν θέσεις στις ΔΕΥΑ. Άρα δε μιλάμε για προθέσεις πια, μιλάμε για κάποια πρώτα βήματα που μακάρι να πυκνώσουν, να επιταχυνθούν για να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ο Σάββας να πω ότι είναι και μέλος της Επιτροπής Καθοδήγησης του όλου έργου μαζί με το Δήμαρχο τον Καφαντάρη αν δεν κάνω λάθος, από την ΚΕΔΕ. Να κλείσουμε το θέμα γιατί έχουμε κι Επιτροπή **Π. ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ («ΤΑ ΝΕΑ»):** Μια διευκρίνιση προς τον κ. Χαρίτση: Αν έχω σημειώσει καλά είπατε ότι το συνολικό ποσό που έχει εξασφαλιστεί είναι 872 εκατομμύρια από κοινοτική συμμετοχή και εθνική συνδρομή και σ' αυτά συμπεριλαμβάνονται και 200 εκατομμύρια από την πρόσφατη αναθεώρηση του ΕΣΠΑ. Συνολικά τα έργα για τα λύματα πόσο θα κοστίσουν; Μια διευκρίνιση ήθελα.

Α. ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Θα σας τα δώσουμε καλύτερα σε πίνακα για να είναι απολύτως σαφή τα ποσά αλλά αυτό που νομίζω το είπα στην εισήγησή μου, ενδεχομένως χρειάζεται μια διευκρίνιση, μπορεί να μην ήταν πολύ ξεκάθαρο. Αυτό που είπα ήταν ότι από τους πόρους που είχαμε στη διάθεσή μας αρχικώς, από το ΕΣΠΑ, ΥΜΕΠΕΡΑΑ συν ΠΕΠ, προσθέτουμε σ' αυτούς τους πόρους 200 εκατομμύρια τα οποία τα διασφαλίσαμε από τη ρήτρα

αναθεώρησης, δηλαδή από το 1 δις της ρήτρας αναθεώρησης τα 200 εκατομμύρια, ένα πολύ σημαντικό μέρος δηλαδή αυτού του ποσού πάει για τη συγκεκριμένη κατηγορία έργων, για ν' αθροίσουν συνολικά οι διαθέσιμοι πόροι, αρχικό ΥΜΕΠΕΡΑΑ, αρχικά ΠΕΠ συν η ρήτρα αναθεώρησης, ν' αθροίσουν στα 872 εκατομμύρια.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Να ξεκαθαρίσω ότι εγώ στην τοποθέτησή μου ανέφερα 916 εκατομμύρια γιατί έχουμε προσθέσει 44.450.000 έργα ΕΤΠΑ στα ΠΕΠ. Είναι επιπλέον των 872. Άρα σύνολο είναι 916.

Α. ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Να το διευκρινίσουμε για μια ακόμη φορά. Λέμε ότι έχουμε ως προς το ΕΣΠΑ, ένας βασικός κουβάς αν θέλετε είναι το ΕΣΠΑ. Συμφωνούμε σ' αυτό. Το ΕΣΠΑ τί περιλαμβάνει: Περιλαμβάνει το τομεακό πρόγραμμα, το ΥΜΕΠΕΡΑΑ, τον αρχικό προϋπολογισμό των ΠΕΠ, για τις συγκεκριμένες κατηγορίες έργων και περιλαμβάνει επίσης τρίτη αν θέλετε κατηγορία μέσα σ' αυτό το βασικό κουβά, που είναι η ρήτρα αναθεώρησης, τα 200 εκατομμύρια.

Όλα αυτά τα τρία μαζί, αθροίζουν στα 872 στα οποία μπορείτε να προσθέσετε για ΕΣΠΑ συνολικά και τα 44 εκατομμύρια που εγώ δε μπορώ να συμπεριλάβω στο δικό μου σχεδιασμό, έχουν ήδη δοθεί στα ΠΕΠ εξ αρχής, άρα συνολικά είναι τα 916.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Εδώ για να το διευκρινίσουμε, αυτό αφορά 169 οικισμούς Γ' Προτεραιότητας και υπολείπονται 47, άρα κανείς δε μπορεί να πει ότι τα έργα θα κοστίσουν 916, θα κοστίσουν περισσότερο.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Μιλάμε σε προϋπολογισμούς.

Α. ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Δώστε μου μισό λεπτό. Πρώτος βασικός κουβάς είπαμε είναι το ΕΣΠΑ, είναι αυτές οι υποκατηγορίες τις οποίες παρουσιάσαμε. Από κει και πέρα είπαμε ότι εφ' όσον υπάρχουν και άλλες ανάγκες οι οποίες δεν καλύπτονται από αυτά τα προγράμματα, προσπαθήσαμε και επιτύχαμε να έχουμε και άλλες χρηματοδοτικές δυνατότητες. Ποιες είναι αυτές οι άλλες χρηματοδοτικές δυνατότητες;

1) Το εθνικό σκέλος Δημοσίων Επενδύσεων, εκεί έχουμε προχωρήσει, είπαμε, σε διαδοχικές αυξήσεις του προϋπολογισμού τα τελευταία χρόνια για να έχουμε περισσότερες δυνατότητες να χρηματοδοτήσουμε και τέτοιας κατηγορίας έργα.

2) Το νέο Ταμείο το οποίο δημιουργήσαμε σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στο οποίο αναφερθήκαμε πριν αναλυτικά.

3) Εφ' όσον χρειαστεί και το Ταμείο Υποδομών το οποίο έχουμε δημιουργήσει με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Αυτές είναι αν θέλετε συμπληρωματικές χρηματοδοτικές πηγές, οι οποίες είναι διαθέσιμες, δεν υπάρχει βεβαίως σ' αυτές ακόμα συγκεκριμένος δεσμευμένος προϋπολογισμός γι' αυτή την κατηγορία έργων αλλά είναι διαθέσιμες αυτές οι πηγές εφ' όσον χρειαστεί και εφ' όσον δεν καλυφθούν οι ανάγκες από τις βασικές πηγές χρηματοδότησης που είναι τα προγράμματα του ΕΣΠΑ, Τομεακά, Περιφερειακά κτλ. όπως είπαμε πριν, να καλύψουν κι αυτοί τις ανάγκες για να μπορέσουμε να κλείσουμε το χρηματοδοτικό αν θέλετε φάκελο όλων των έργων με τις βασικές και τις συμπληρωματικές πηγές.

Νομίζω ότι είναι σαφής ο σχεδιασμός και το πλάνο, αλλά αν θέλετε να το δώσουμε γραπτώς για να είναι ακόμα πιο ξεκάθαρο.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΙΔΟΥ («ΣΚΑΪ»): Θα ήθελα να κάνω μια ερώτηση σχετικά με τα τεχνικά χαρακτηριστικά των έργων που θα γίνουν. Δηλαδή εάν θα ικανοποιούν τις απαιτήσεις της κυκλικής οικονομίας, αν θα υπάρχουν υποπροϊόντα τα οποία θα επαναχρησιμοποιούνται για άρδευση, αν θα γίνουν δεύτερα δίκτυα, αν το στερεό υπόλειμμα τέλος πάντων το κάνετε κάτι.

Γιατί έχουμε δει διάφορες καινοτομίες που γίνονται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, είναι πλέον ώριμης τεχνολογίας, δεν ξέρω αν θ' ακολουθηθεί κάτι τέτοιο ή απλά θα βγάλουμε τη υποχρέωση στην Ευρώπη.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Για να είμαστε ειλικρινείς, είναι πολύ νωρίς να δηλώσουμε κάτι τέτοιο, γιατί η κοινή Επιτροπή συγκροτήθηκε ακριβώς για να δει όλα αυτά τα θέματα. Και τις διαθέσιμες τεχνικές και την εμπειρία και τ' αποτελέσματα που έχουν και τα έργα που λειτουργούν. Ο σκοπός μας ξεκινά από την ικανοποίηση των υποχρεώσεων της Οδηγίας 91271 που έχει και συγκεκριμένο ποσοστό του εξυπηρετούμενου πληθυσμού που πρέπει να το πιάσουμε γιατί δε μπορούμε να κάνουμε έργο για το 50% του πληθυσμού, πρέπει να φτάσουμε σε ποσοστά 98% ικανοποίησης και που σύμφωνα με την περιβαλλοντική αδειοδότηση πλέον και τη διαθέσιμη ΚΥΑ για την

επαναχρησιμοποίηση υγρών επεξεργασμένων αποβλήτων, έχουμε τεχνικά εργαλεία για να το εφαρμόσουμε παντού.

Σ' επίπεδο τεχνικό και επίπεδο γνώσης, και διοικητικά και επιστημονικά είμαστε έτοιμοι για να τα εφαρμόσουμε, αλλά δε θα ήταν σωστό να το εξαγγείλουμε χωρίς ακόμα να δούμε ποια είναι η κατάσταση με τους Δήμους. Τα 169 που υλοποιούνται, υλοποιούνται με συγκεκριμένη περιβαλλοντική αδειοδότηση, άρα ό,τι έχουν έχουν. Καταλαβαίνετε ότι εδώ δεν τροποποιούμε.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Είναι ξεκάθαρο ότι και τα επεξεργασμένα λύματα και η παραγόμενη ιλύς έχουν δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης και η περιβαλλοντική αδειοδότηση που έχουν τα ενταγμένα έργα εξασφαλίζει τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης. Αλλά την υποδομή δεν την έχουν όλοι οι προϋπολογισμοί μέσα.

Ν. ΛΕΥΚΟΦΡΥΔΗ («ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΔΗΜΟΠΡΑΞΙΩΝ»): Έχετε να μας πείτε κάποιους γνωστούς που πολύ γρήγορα θα μπουν σ' αυτό το πρόγραμμα; Δηλαδή γνωστοί τουριστικοί προορισμοί;

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Σε 15 μέρες θα έχουμε το εθνικό σχέδιο με τα περιφερειακά επιχειρησιακά και θα έχετε αναλυτικό κατάλογο.

Α. ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ: Σ' αυτό το θέμα με μια άλλη διάσταση θέλω να ρωτήσω εάν υπάρχει στη σκέψη σας να δώσετε από σήμερα κιόλας ποιοι είναι αυτοί οι οικισμοί, οι 200 περίπου, οι 196 που είναι ανολοκλήρωτα ή σ' εξέλιξη τα έργα και στην πορεία με κάποιο συστηματικό τρόπο να βγαίνει στη δημοσιότητα ανά εξάμηνο ή ανά ένα χρόνο, ποιος είναι ο ανάδοχος και σε ποια φάση είναι αυτά τα έργα, για να υπάρχει ένα στοιχείο παρακολούθησης..

Και με την ευκαιρία που είναι εδώ ο Περιφερειάρχης ο κ. Αγοραστός και είναι σχετικό το θέμα και είμαστε και στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, ήθελα να σας ρωτήσω για τη λίμνη Κάρλα. Ένα από τα πιο ακριβά περιβαλλοντικά έργα που έγινε στη χώρα, το οποίο εξ αιτίας λυμάτων ή άλλων τροφοδοσιών που γίνεται εκεί, είναι συνέχεια στην επικαιρότητα, φόβια ψάρια και παρουσιάζονται σαν ένα πολύ μεγάλο περιβαλλοντικό πρόβλημα, μια περιβαλλοντική διαταραχή.

Επειδή όλα αυτά κάπου συνδέονται και δεν είναι μόνο να τελειώσουν τα έργα και να γλιτώσουμε τα πρόστιμα, αλλά υπάρχει και μια

επόμενη μέρα και η διαχείρισή της, είναι ευκαιρία νομίζω να πείτε και κάτι γι' αυτό.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Για να κλείσω το πρώτο. Όπως καταλάβατε από τις τοποθετήσεις και του κ. Αγοραστού και του κ. Πατούλη μπαίνει κατά καιρούς από την Αυτοδιοίκηση ένα ζήτημα για τον τελικό κατάλογο των έργων και των οικισμών προτεραιότητας, ο Πρόεδρος προηγουμένως το αμφισβήτησε παραδείγματος χάριν

Για να μην έχουμε θέμα, επειδή τώρα ανατέθηκε από την D.G Regio και εκπονείται το εθνικό σχέδιο το οποίο θα έχει δημοσιοποιημένο περιφερειακό σκέλος πολύ σύντομα που θα το δούμε στην Επιτροπή, και γι' αυτό είναι η Επιτροπή που είναι όλοι οι φορείς μέσα, θα δοθούν πράγματι ανά Περιφέρεια όλοι οι οικισμοί προτεραιότητας. Υπάρχει κατάλογος ειδικής Γραμματείας Υδάτων με τον οποίο εντάξατε εσείς προφανώς, αλλά αυτό επικαιροποιείται με βάση την απογραφή του '11 και τα στοιχεία της περιοχής

Αυτό θα έρθει στην κοινή Επιτροπή και θα δημοσιοποιηθεί και θα δημοσιοποιείται πράγματι από την Τεχνική Γραμματεία το στάδιο εξέλιξης του κάθε έργου, αν έχει μελέτη, αν έχει περιβαλλοντικούς όρους, αν έχει διαγωνισμό, αν έχει συμβατοποιημένο έργο και σε ποιο σημείο βρίσκεται.

Γι' αυτό γίνεται και είπα ότι ένα από βασικά στοιχεία της τεχνικής Γραμματείας δεν είναι μόνο να κάνουν το έργο, είναι να ενοποιήσουν και το σύστημα αναφοράς γιατί δεν κάνουν και αναφορά λειτουργίας έστω τα κατασκευασμένα. Για όλα τα θέματα θα είναι η Τεχνική Γραμματεία και θέλουμε να ενσωματωθεί αυτή η ικανότητα στην Ειδική Γραμματεία Υδάτων για να είναι μόνιμη δομή του κράτους μας και φυσικά της Αυτοδιοίκησης.

Για την Κάρλα δεν ξέρω, Περιφερειάρχα να πεις για τον έλεγχο περιβάλλοντος.

Γ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Κάρλα. Παραλάβαμε εμείς ως Περιφέρεια που δεν είχαμε και την ευθύνη 12 Μαΐου του 2014 ένα έργο σταματημένο και αυτή τη στιγμή το έργο έχει ολοκληρωθεί κατά 95%. Είναι το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό έργο στην Ευρώπη, η Επιτροπή ελέγχου ισολογισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα έρθει και τις 15 Φεβρουαρίου και έχει έρθει και πέρσι και μας έδωσε τα εύσημα και το έβγαλε από τα κόκκινα και το έβαλε στα πράσινα, έτσι

το διαβάζουν αυτοί πράσινη ή κόκκινη κάρτα, συνεπώς η χώρα δεν θα χάσει 200 εκατομμύρια ευρώ που κινδύνευε να τα χάσει και να τα επιστρέψει.

Έχουν ολοκληρωθεί 25 έργα. Είναι ένα έργο το οποίο σας καλώ όλους να έρθετε να το δείτε, ένα έργο περιβαλλοντικό υδρευτικό για την επάρκεια την ποιοτική και ποσοτική νερού στο Βόλο. Αρδευτικό για να μειώσουμε το κόστος άρδευσης στα πλαίσια της παραγωγικής ανασυγκρότησης αλλά ταυτόχρονα να μειώσουμε και τις ρηγματώσεις γιατί είναι αργιλώδες το έδαφος εκεί και τραβούσαν το νερό και έσπαζε η άργιλος και σταμάτησαν οι αργιλώσεις από τότε που ξεκινήσαμε το έργο.

Ήδη έχει πληρωθεί η λίμνη κατά 80%. Έχουν επιστρέψει 181 είδη πτηνών και είναι η τρίτη παροικία πελεκάνων και αναζωογονήθηκαν 13 είδη ψαριών, αυτό σημαίνει ότι είναι μηδέν η τοξική. Βέβαια έχουμε κάνει κι ένα ωραίο info point center στο Στεφανοβίκειο και ένα πολύ καλό εκθετήριο ένα Μουσείο καταπληκτικό το οποίο σύντομα θα λειτουργήσει με τον φορέα της Κάρλας.

Έχουν ολοκληρωθεί στο 95% τα έργα, βάζουμε νερό μέσα και είναι και αντιπλημμυρικό ταυτόχρονα, σώσαμε όλη την περιοχή. Δεν είναι τοξικό. Τα ψάρια ψοφάνε για πολλούς και διαφόρους λόγους. Ο πρώτος λόγος είναι σε κάποια στιγμή εκεί από ό,τι έβγαλαν οι μετρήσεις που κάνει ο φορέας διαχείρισης της Κάρλας υπήρχαν αστικά απόβλητα σε μια τάφρο και ψόφησαν κάποια ψάρια.

Αλλά η Κάρλα προσφέρεται και σε όλους τους επιστήμονες να γράψουν papers να κάνουν τις μετρήσεις τους ανεξέλεγκτα χωρίς να υπάρχουν διαδικασίες οι οποίες να μπαίνουν μέσα σε πρότυπα και βγάζουν σε διάφορα σεμινάρια για να εμπλουτίσουν και το βιογραφικό τους για να κάνουν την εξέλιξή τους. Εμείς το θέλουμε αυτό, αλλά όχι ανεξέλεγκτα και χαιρόμαστε που γίνεται και αντικείμενο η Κάρλα και βγαίνει και προς τα έξω.

Διότι δεν θα είχαν και αντικείμενο εξέλιξης στην πορεία τους την πανεπιστημιακή αν δεν υπήρχε η Κάρλα. Και παίζονται και παιχνίδια ευρωπαϊκά ποιος θα πάρει τον έλεγχο των νερών γιατί δεν το έχουν εκείνοι και το έχει ο φορέας περιβαλλοντικής προστασίας της Κάρλας που έχει θεσμοθετήσει ο κ. Φάμελλος και δεν το έχει κάποιος άλλος που έχει τις υπόλοιπες λίμνες και γίνονται οι κόντρες.

Ξεκάθαρα και τα πράγματα και την πληρώνει η Κάρλα. Αλλά η Κάρλα ανεβαίνει ό,τι και να κάνουν δεν πρόκειται .....

Κ. ΡΟΥΒΙΝΕΤΗΣ («ΔΙΚΤΥΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ»): Θα ήθελα να επισημάνω δυο πράγματα που ειπώθηκαν εδώ και νομίζω ότι θέλουν άμεση απάντηση. Το ένα είναι ο σκύλος που κυνηγάει την ουρά του και το άλλο είναι τα κάρλα που σέρνουν τα άλογα. Υπάρχει καταγραφή των προβλημάτων που έχουν παρουσιαστεί μέχρι τώρα ώστε να υπάρχει άμεση αντιμετώπιση;

Και δεύτερον, που θα βρεθεί ο κόσμος που θα κάνει τις μελέτες για να τις παραδίδει στους αρμόδιους ώστε να υπάρξει σύντομη αντιμετώπιση των προβλημάτων; Ευχαριστώ πολύ.

Σ. ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ακριβώς επειδή έχουν καταγραφεί τα προβλήματα αποφασίσαμε να συνυπογράψου με την προγραμματική σύμβαση διότι τα περισσότερα προβλήματα είχαν να κάνουν είτε με την ωρίμανση των έργων και την ελλιπή στελέχωση και την ελλιπή ικανότητα πολλών φορέων της Αυτοδιοίκησης και τα αποκεντρωμένα περιφερειακά χαρακτηριστικά τους.

Εμείς εδώ ενοποιούμε δυνάμεις της Αυτοδιοίκησης και της Διοίκησης και έχουμε εξασφαλίσει με τις τεχνικές προγραμματικές συμβάσεις να παρέχεται η δυνατότητα άσκησης υπηρεσιών διευθύνουσας υπηρεσίας από άλλες ΔΕΥΑ ή από άλλους Δήμους ή από φορείς κατασκευής έργων του Δημοσίου λύνοντας το βασικό θέμα που ήταν η ταχύτητα και η γνώση των φορέων της Αυτοδιοίκησης να υλοποιήσουν τα έργα.

Αυτό ουσιαστικά αντιμετωπίζουμε και βέβαια συμπληρωματικά η διευκρίνιση που δίνουμε για τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία. Γιατί αν οι Δήμοι μπορούσαν να ωριμάσουν και να ετοιμάσουν μελέτες δεν είχαν που να τις εντάξουν. Τώρα και η προετοιμασία των Δήμων, αλλά και το χρηματοδοτικό εργαλείο λύνονται σε αυτό το πανελ σε αυτό το επίπεδο.

Εμείς θα λειτουργούμε συνέχεια, θα έχουμε πολύ τακτικές συνεδριάσεις εδώ στο Υπουργείο. Ήδη σήμερα θα συνεδριάσουμε και θα εγκρίνουμε Κανονισμό λειτουργίας και προγραμματισμό του εθνικού σχεδίου, θα έχουμε πολύ γρήγορες διαδικασίες, θα μας παρακολουθεί και η D.G. Regio και το ΕΣΠΑ και θα είναι δημόσιες όλες αυτές οι διαδικασίες, όπως και ο κατάλογος των έργων όπως εξελίσσονται.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, καλή μας επιτυχία, ευχαριστώ ιδιαίτερα και τους Υπουργούς και τους φορείς της Αυτοδιοίκησης που ήταν μαζί μας.